

LUTHERSK KIRKETIDENDE

INNHOLD

Den kristne «overlegenhetstanken» og religionsteologien / Presten som leder i lokalmenigheten / Døde guder, død dialog / Den underlige uka / Fra bokfronten / Fra bispedømmerådene og Kirkedepartementet

SØNDAGSTEKSTEN

Såmannssøndag – Audhild Kaarstad

Kristi forklarelsesdag – Knut Grønvik

Søndag før faste – Martin Synnes

Dialogen mellom religionene bør drives både lokalt og globalt

Den kristne «overlegenhetstanken» og religionsteologien

Finnes det en kristen «overlegenhetstanke», og fører denne i tilfelle til krig? Den kristne sangartisten Sigvart Dagsland besvarte disse spørsmålene med «ja» i VG rett før jul. Hans anliggende var å ta et oppgjør med enhver reli-

gion som eksklusivt hevder å besitte selve Sannheten: «Det blir krig når noen mener at det de tror, er rett, ikke bare for dem selv, men også for resten av verden å følge. Dette er George W. Bush og Ariel Sharons verdensbil-

de, men dette er det gamle verdensbildet, og det står for fall. For det er selvfølgelig flere veier, flere religioner som fører til Gud».

Det er all grunn til å støtte ethvert kritisk oppgjør med en ideologi som bruker religion til å fremme overgrep og krig. Både Saddam Hussein, George W. Bush og Ariel Sharon kan sees som eksponenter for en slik linje, om enn på ulikt vis. Men når Sigvart Dagsland går videre til å anse det som «selvfølgelig» at flere religioner fører til Gud, er dette en form for relativisme som er høyst problematisk innenfor nær sagt alle konfesjonelle varianter av kirken. Hans oppfatning, i hvert fall slik den

gjengis i VG, er så vidt tabloid at den kanskje kunne passere ukommentert. Men nå er Dagsland en profilert og tydelig kristen personlighet i det offentlige mediebildet. Hans ord blir lagt merke til. Dessuten er tendensen i hans uttalelser trolig representativ for et økende antall kristne i dag. Og det er ikke så uønerlig. Det er generelt vanskelig i vårt postmoderne kulturklima å hevde muligheten av at én religion kan stå i en eksklusiv særstilling til forhold til andre. Når religioner rundt om i verden dessuten misbrukes til aggressive politiske formål, blir en slik overbevisning enda mer utsatt.

Er det kanskje et eksempel på et liknende resonnement som hos Dagsland, om enn langt mer reflektert og akademisk, vi finner i en artikkel av Berge Furre med tittelen: «Vondskap i heilag bunad» (Kirke og Kultur, 2001)? Her tar Furre utgangspunkt i hvordan kristendommen er brukt til å rettferdiggjøre de mest groteske krigshandlinger og overgrep gjennom historien. Han viser til korstogene i middelalderen, hekseprosessene mellom 1450 og 1700, samt utryddingen av indianerne i Sør-Amerika etter Columbus. Han er også innom den ortodokse kirke i Serbia og velsignelsen av grusomheter mot nabofolkene på Balkan fra vår egen tid.

Furre spør så om det er noe ved vår kristne tradisjon som legger til rette for at «vondskapen kunne kle seg i sakrale klede»? Han er klar over at moderne missiologi tenker annerledes om menneskerettene nå enn i tidligere

tider. Likevel undrer han på om ikke noe av ondets rot må søkes i «det eksklusive i kristendommen – at Gud har late seg sjå berre gjennom ein religion medan alt anna er 'heidskap'»?». Furre spør på denne bakgrunn: «Er det rom for annan sømeleg misjon enn religionsdialogen, enn samtala mellom religionar i tillit til at *det er Guds vilje at der skal vera ulike religionar* og at vi har noko å fortelja kvarandre? Vitnemålet om Jesus Kristus er vårt bidrag til samtalen og til kyrkjevegen ut av bestialitetens historie» (min utheving).

Furre fortjener full tilslutning i alt han sier om dialogens ubetingede nødvendighet. Dialogen mellom religionene bør drives både lokalt og globalt. Den vil vise hvor mange felles etiske verdier religionene kan stå sammen om og hvilken grad av konvergens som finnes i religiøse innsikter om Gud, verden og menneskene. Det er selv-

sagt ikke bare i kristendommen vi finner sannheter fra Gud. En slik dialog er nødvendig både for å bygge fred og forståelse i samfunnet, og for å kunne formidle evangeliet kontekstuellt.

Men det er et meget langt skritt derfra til å hevde «at det er Guds vilje at der skal vera ulike religionar», slik Furre sier. Han leverer da også lite egentlig teologisk argumentasjon til støtte for en slik pluralistisk religionsteologi. Er Fures posisjon her forenlig nettopp med det vitnemål om Jesus Kristus som han også ønsker å fremme? Er det ikke en integrert del av dette vitnemålet å fremholde, også i dialogens form, at Jesus Kristus faktisk er enestående som frelser og mellommann mellom Gud og mennesker? Lar denne overbevisningen om hvem Kristus er, seg forene med en oppfatning som anser ikke-kristne religioner, også etter Kristi komme, som uttrykk for Guds vilje?

Det kan virke som om både Sigvart Dagsland og Berge Furre mener at bekjennelsen til «the uniqueness of Christ» lett kan åpne for en aggressiv politikk, kanskje endatil maktbruk, mot mennesker som tenker annerledes. Men dette er ingen nødvendig teologisk slutning. Den har da heller ingen entydig historie

Men dialogen kan ikke medføre at kirken svikter det som helt fra begynnelsen av har vært selve fundamentet for dens eksistens

å vise til. Kirkehistorien vitner selvsagt ikke bare om korstog. Den viser også hvordan misjonen har rommet uselviske kjærlighetsgjerninger i en enhet av forkynnelse og diakoni overfor annerledes troende. En slik misjon skjedde og skjer nettopp *fordi* kirken bekjenner troen på Kristus som verdens eneste frelser.

Vi må kompromissløst gjøre opp med kirkenes medvirkning til at ondskaper har kledd, og fortsatt kan kle seg i sakrale klær. Ingen kristne må tro at de av Gud er satt i en stilling som gir dem rett til å eie og forføye over sannheten på en slik måte at andres religionsutøvelse hindres. Både historien og teologien lærer oss dessuten at vi ikke kan anse den «kristne kultur» eller den historiske og aktuelle «kristendommen» som etisk og kulturell

overlegen, for ikke å si enestående, i forhold til andre religiøse fellesskap.

Det er all grunn til ydmykhet når kristne går i dialog med andre religioner. Kirken må ta et selvkritisk oppgjør både med historiske og aktuelle maktovergrep. Men dialogen kan ikke medføre at kirken svikter det som helt fra begynnelsen av har vært selve fundamentet for dens eksistens: Jesus Kristus er den ene mellommann mellom Gud og mennesker. Det er ikke frelse i noen annen.

HALVOR NORDHAUG
Halvor.Nordhaug@mf.no

Presten som leder i lokalmenigheten

AV OLAV SKJEVESLAND

Ledelse i kirken retter seg mot en *dobbel* realitet som samtidig utgjør en uopløselig enhet: et åndelig fellesskap skapt av Gud – og en sosial størrelse med de organisasjonsmessige trekk som sosiale dannelser utvikler. For å anvende en bibelsk metafor handler det her om «skatten i leirkar» (2 Kor 4,7). Det organisasjonsmessige «leirkar» er en realitet en kirke i verden ikke kan overse. Dermed må også kirken forholde seg til, og arbeide med, sin organisasjonsforståelse i lydhørhet overfor relevante fagtradisjoner.

Ikke desto mindre, når kirken fremstår som en dobbel realitet i ett, kan dette lede til en tenkning i to rom: teologiske resonnementer i én sammenheng og ledelsesfaglige i den andre – uten at de to faglige perspektiver møtes til reell dialog og ansvarliggjøring av hverandres posisjoner og perspektiver.

Det er i kirken nå vokst frem en erkjennelse av at man må unngå en slik to-romstenkning, en dikotomi som man tidligere ikke alltid har gått klar av, for isteden å etablere et samvirke mellom innsikter fra flere fagtradisjoner. Det er som sagt én virkelighet som her står i fokus. Derfor er en faglig utveksling nødvendig dersom vi skal oppnå et helhetlig grep om det komplekse tema «presten som leder i lokalmenigheten». De fagtradisjoner som her kommer i dialog må kunne redegjøre for sine premisser og konklusjoner i et innbyrdes ansvarsforhold.

Hvilken kirke søker hva slags ledelse?

Drøftingen av vårt tema bør ikke anlegges på et for smalt grunnlag, og derfor heller ikke kun med kirkeloven av 1996 som innfallsvinkel. Isteden bør det elementære spørsmål stil-

les: *Hvilken kirke er det tiden kaller på – særlig sett i lys av ledelsesproblematikken?*

Ledelsesstrukturen må ha et hovedfeste i en sakssvarende kirketeologi. En kirke som tar sikte på å komme løs fra en ledelsesstruktur preget av hierarkisk og profesjonssentrert tenkning for isteden å utvikle bred delaktighet blant kirkens medlemmer, bør gjenoppdage hvor *relasjonelt* NT tenker om kirken. Debatten om ledelsesstrukturen bør m.a.o. legge til grunn en relasjonell ekklesiologi, og her er tre byggestener til en slik:

1. Det sentrale ekklesiologiske begrep hos Paulus, *Kristi legeme*, impliserer en tett og nær forbindelse mellom kirkens lemmer på basis av troens enhet med den Oppstandne. Det plastiske bilde som her anvendes (som er mer enn et bilde!), holder frem hvorledes de enkelte av kroppens lemmer virker sammen. Legeme-tanken innebærer også det viktige praktisk-kirkelige poeng at de enkelte lemmer (tjenester og gaver) har sitt særegne funksjonsområde.

Likeledes innebærer det grunnleggende pastoralteologiske perspektiv hos Paulus – å bygge opp menigheten (*oikodomé*) – en oppbygging av relasjoner.

2. Denne relasjonstenkning med basis i legeme-tanken og *oikodomé*-motivet styrkes ytterligere ved den gjensidighet mellom de kristne som uttrykkes gjennom Paulus' hyppige bruk av det resiproke pronomen «hverandre» (*alleloón*): «– bygg hverandre opp (1 Tess 5,11). Dette i og for seg beskjedne pronomen frakter hos Paulus adskillig kirketeologi. Menighetslemmene er relatert til hverandre gjennom det samme evangelium, som skaper en *koinonia* i Kristus.

Slutning: Tjenestenes struktur i kirken må samsvare med en relasjonell kirketenkning, og selv bidra til å understøtte og utvikle den tanke at menighetens lemmer er henvist til hverandre i det sakramentale fellesskap som holder hele legemet sammen.

3. En relasjonell kirketeologi har sin dypeste forankring i en sosial *treenighetsteologi*. Kirken har sitt liv i og av den treenige Gud, og er – i all sin ufullkommenhet – kalt til å være et tegn på den enhet som fins i det gjensidige, inderlige forhold mellom Faderen, Sønnen og Anden.

Det er fremfor alt fra østlig teologi at nyere kirketenkning er blitt beriket med treenighets-teologiske perspektiver. Den ortodokse teologen John Zizioulas har utviklet hvorledes de greske kirkefedre oppfattet det «å være» som ensbetydende med «å være i relasjon». Selve begrepet «væren» er relasjonelt. Som Zizioulas formulerer saken: «*to be and to be in relation becomes identical*» (*Being as Communion* 1985, s. 88). Fellesskap er en ontologisk kategori.

En tenkning om kirkens tjenester skal etter dette speile den indre enhet i den treenige Gud. En trinitarisk basis for en teologi om kirken og dens tjenester kan dels dempe, dels supplere en ensidig kristologisk grunnlegging av embetet, med dens konsekvenser i form av representasjonstenkning og hierarkisk utforming av embetet som historisk kan påvises innenfor visse teologiske tradisjoner. Troen på den treenige Gud, som paradoksalt uttrykt både er enhet og forening, hvor de tre personer i den ene guddom gjennomtrenger hverandre i gjensidig kjærlighet (*perichoresis*), motiverer en kirke hvor det ikke fins sementerte strukturer av over- og underordning, men et mønster av gjensidige relasjoner.

Av dette følger at et videreførende arbeid med ledelsesstrukturen i Den norske kirke bør legge til grunn en relasjonell teologi om kirkens liv og tjenester. I moderne ledelsesteori skilles det gjerne mellom organisasjoners relasjons- og mål-orientering. Vi plederer her en relasjonell ekklesiologi, og kirkens mål er – for å anvende et sentralt Paulussted – å stå i forsoningens tjeneste (2 Kor 5,11ff).

En relasjonell ekklesiologi, under hovedperspektivet forsoningens tjeneste, tegner en kirke

- som preges av samspill og gjensidighet, og som ikke tenker i retning av utporsjonering av et visst kvantum makt og status
- som bygges opp gjennom likeverdige, men forskjellige tjenester
- hvor det er samvirke uten samrøre, i det tjenestene er basert på trygg identitet og avgrensning av funksjonsområdene
- som er samtidsorientert og eier fremtidsstro, kombinert med historisk bevissthet forankret i kirkens kollektive minne
- og en realistisk holdning til at kirken både er et åndssamfunn og en organisasjon.

Menighetsledelse – hva er det?

På den bakgrunn som nå er risset opp, vender vi oss mer direkte mot den aktuelle drøftelse i Den norske kirke.

a. Det kan innledningsvis være på sin plass å understreke et elementært poeng: Ledelse i kirken står i et tjenende forhold til kirkens sendelse i verden. Derfor må diskusjonen om ledelse i kirke og menighet ha kirkens egenart – dens basis og funksjon – for øyet.

b. Kirken som *communio*, som relasjonell størrelse, med sin «hverandre-struktur» og sin livskilde i den treenige Gud – alle de aspekter vi har pekt på ovenfor tilsier at *ledelse i kirken prinsipielt er en funksjon av hele menigheten*. Ledelse i en kirke som ekklesiologisk forstås som en *koinonia*, blir et *korporativt* anliggende: alle blir delaktige og noen spesielt delaktige.

c. Menighetsledelse er altså dypest sett en funksjon av fellesskapet, som ikke bare er en åndelig realitet, men også en sosial formasjon. At kirken fremstår som sosial størrelse, innebærer – om den i det hele skal bestå og føres videre – at det etableres strukturelle rammer som får sitt uttrykk i kirkeordning og kirkerett.

Kirken som sosialt system trenger etablerte maktrelasjoner – et legitimert og institusjonalsert «herredømme», for å anvende Max Webers begrep. «Herredømme» er, ifølge klassisk organisasjonsspråk, en egenskap ved et sosialt system. Det representerer et strukturelt prinsipp som plasserer aktørene i deres respektive posisjoner (jf. analogien i den paulinske teologi om lemmene/gavene på det ene legeme/kirken). Hver tjeneste har sitt funksjonsområde ut fra kompetanse og arbeidsinstruks, og dermed sin «innflytelsesfare». I det å ha et slikt operasjonelt ledelsesansvar på «sitt» felt, ligger et viktig incitament i enhver arbeidssituasjon, kirkelige medarbeidere ikke unntatt.

d. En slik etablert struktur skal i kirken hverken forstås eller praktiseres på en umyndiggjørende, ovenfra-og-nedad-måte, men som en tjenestestruktur (Matt 20,20–28) som gir medarbeiderne – lønnede så vel som «frivillige» – en tydelig og bekreftende innordning i fellesskapet. Dette tilsier at vi må unngå et språk og en omtale av tjenestene som kan oppleves devaluerende, samtidig som man heller ikke tilslører de enkelte tjenesters egenart og ansvarsområde. Det må være «forskjell

på tonene», jf. 1 Kor 14,7.

e. I kirken, som skapes og opprettholdes gjennom Ord og sakrament i funksjon, blir ledelse først og fremst ledelse gjennom forkynnelse i vid mening, altså gjennom språk og «symbolproduksjon». Det er interessant å notere at ledende organisasjonsteoretikere i dag nettopp understreker at ledelse innebærer en *fortolker-rolle*, som bidrar til å *analysere* den situasjon organisasjonen befinner seg i, men som fremfor alt står sentralt når det gjelder å *gjøre veivalg*. Dette er helt avgjørende i en strategisk ledelse. For å bruke den klassiske retorikkens begrepsapparat, dreier det seg her om sjangeren *deliberativ* tale: den talemodus hvor det overveies handlingsvalg med henblikk på fremtiden (mer om dette i en kommende art. i *Praktisk Teologi*).

Den norske kirke og ledelsesspørsmålet

Den norske kirke har en lov som inneholder paragrafer som også angår ledelsestemaet. Evangeliet skaper kirke som sosial konsekvens, med en struktur og kirkerett som ordningsmessig rammeverk. Men det kan ikke være slik at man – på rent positivistisk vis – unndrar de ledelsesrelevante paragrafene et granskende lys. Disse bør tvert om kunne vurderes kritisk, både ut fra teologisk og organisasjonsteoretisk utgangspunkt. De gjeldende bestemmelser kan jo innebære at seilene er feil satt, eller at bestemte drag i tiden fører kirkeskuta dit lovgivningen ikke tiltenkte. Har det nye kirkeloven fått følger som ikke var intendert? Slike spørsmål må kunne stilles.

Kirkeloven av 1996 berører i minimal grad prestens stilling og funksjonsområde. Men én innsjønning med loven var ikke desto mindre å frigjøre presten til å være mer prest (men vel ikke mindre leder?).

En rimelig forståelse av de ledelsesrelaterte paragrafer i kirkeloven (særlig §§ 6, 9, 14, 15) kan fremlegges slik: Menighetsrådet er lokalmenighetens representative uttrykk og styringsorgan, hvor det allmenne prestedømme og «den særskilte tjeneste med Ord og sakrament» møtes til samarbeid og felles overveielser. «Menighetsrådet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i soknet» (§ 9), en innarbeidet formulering i Den norske kirkes lovverk.

Den innebærer at menighetsrådet har det strategiske styringsansvar for lokalmenighetens liv.

En veldrevet menighet har i dag som regel sin virksomhetsplan. Denne er da vedtatt av styringsorganet, menighetsrådet – på bakgrunn av en bred lokal prosess, ideelt sett.

«Kirkelig fellelsråd skal ivareta administrative og økonomiske oppgaver på vegne av soknene». Det betyr likefremt at fellelsrådet er menighetsrådene (og ikke et over-organ over disse) i nærmere definerte funksjoner: Det skal ivareta forvaltningen av personell, bygninger og økonomi. Fellelsrådet har sin daglige leder, kirkevergen. Ettersom fellelsrådets mandat er å ivareta tungtveiende oppgaver for soknene, kan dette råd – nettopp fordi det forvalter de materiale vilkår for menighetens arbeid – lett bli oppfattet som overordnet i forhold til menighetsrådet. Dette kan igjen føre til at kirkevergen/daglig leder – i et tenkt organisasjonskart – fremstår som en slags «menighetsdirektør». I den grad dette blir det faktiske bilde i lokalmenighetene, er det knapt i tråd med intensjonene bak kirkeloven.

Siden fellelsrådet i fremste rekke er satt til «å ivareta administrative og økonomiske oppgaver på vegne av soknet», er det rimelig å oppfatte kirkevergen som administrasjonsleder, som – med myndighet fra fellelsrådet – ser til at personell, bygninger og økonomi forvaltes godt.

Arbeidsgiver-begrepets rekkevidde

Det lar seg neppe forsvare at man i ly av arbeidsgiverbegrepet gjør kirkevergen til overordnet, strategisk leder for menighetens virksomhetsplan. I lys av en *communio*-ekkesiologi med sikte på bred involvering av menighetslemmene, vil dette ikke bli sakssvarende. Menighetsledelse er mer enn å lede et visst antall fellelsrådsansatte. Om man legger en slik smal tenkning til grunn, stimulerer man en utvikling mot den profesjonsdrevne kirke. En fellesskapsorientert kirketenkning, som er bevisst på relasjonsbygging og som søker å utløse delaktighet fra frivillige, trenger en ledelse som setter forkynnelse og motivasjon i sentrum – en ledelse som går ut over bestemte forvaltningsmessige og administrative gjøremål.

Kirken er i særlig mening en verdibasert (les: forkynnesbasert) organisasjon. Der-

med blir forkynnelsen og symbolproduksjonen av fundamental betydning. Kirken skapes ved Ordet. Kirkeledelse blir dermed ikke å beskrive i (illegitime) makt-kategorier, men derimot som makt forstått som positiv mulighet til å påvirke. Menighetsledelse blir et sentralt aspekt ved Ordets tjeneste (*non vi humana, sed verbo*, CA 28).

Menighetsledelse som kommunikativ handling

Presten er i kraft av utdanning og tjenesteprofil den nærmeste – men ikke den eneste! – til å tolke den «ideologi» og de «verdier» som menigheten er kalt til å realisere. Moderne ledelsestenkning understreker at det er nær, indre sammenheng mellom verdier, ledelse og organisasjon. Ja, nyere ledelsesteori vil betone at å formulere og formidle verdier er blant de fremste oppgaver en leder har. *Når dette er sagt, innebærer det – NB! – samtidig et rop om en prestejeneste som fremstår ikke-autoritært, involverende og motiverende, og som bidrar til å skape rom for medarbeidere innenfor deres ansvarsfelt.*

Presten er i kraft av ordinasjonen vigslert til tjenesten med Ord og sakrament. Det er i vår seneste debatt om tolkningen av kirkeloven blitt uttrykt slik at presten er leder for «gudstjenesten som prosjekt» o. lign. Men kan man med holdbar ekkesiologisk begrunnelse utskille gudstjenesten som «prosjekt» uten å se den organisk integrert i hele menighetens liv? Vi bør unngå å bruke språk som skaper inntrykk av en oppstykket menighet, hvor det foregår en rekke parallelle, uintegreerte «prosjekter»: prosjekt gudstjeneste, dåpsopplæring, osv.

Det resonnement som her føres, bygger på en viss distinksjon mellom åndelig/pastoral ledelse og administrasjon. Slik å skjelne mellom ledelse og administrasjon er for øvrig ikke uvanlig innenfor generell ledelsesteori. Men det vil like fullt alltid være et større eller mindre innslag av administrasjon i enhver ledelse – også en pastoral, resp. åndelig ledelse. Motsvarende rommer også administrasjon i kirken et uunnværlig åndelig moment. Her har vi behov for et finstilt, dialektisk språk for å være i samsvar med kirken som både åndelig og organisatorisk realitet, hvor begge aspekter er vevd inn i hverandre.

Det vil således innebære en type spirituali-

sering dersom man fordelte åndelig ledelse ensidig på presten og øvrige vigslende stillinger – og administrasjon ene og alene på kirkevergen/daglig leder. I fellestråds, kirkeverges og daglig leders forvaltning vil det selvsagt jevnlig inngå vurderinger ut fra kirkelig motiverte prioriteringer og åndelig skjønn. Men kirkeverge/daglig leder vil ikke desto mindre ha sin *hovedtyngde* i den administrative forvaltning av menighetens ressurser (som altså ikke er en rent teknisk, «uåndelig» sak), mens presten og de øvrige vigslende – i kraft av sin stillingsprofil – vil ha et bærende åndelig ansvar (som da ikke er uten en administrativ komponent, ettersom kirken befinner seg under jordiske vilkår).

I kraft av sin ordinasjon og tjenestemandat har presten et *helhellig* åndelig/pastoralt ansvar i den lokale kirke, jf. ordinasjonsritualet. Dette er et åndelig ansvar som favner

videre enn de strikte funksjoner som, på bestemte klokkeslett, utføres ved prekestol, døpefont og alter.

Når prestedtjenesten her er fokusert, kan det til sist verdt å minne om Robin Greenwoods nyttige memento: «The Church will not in the future be able to attract women and men to say, 'I want to serve as parish priest' until we can say, 'this is the job; this is its theological rationale'» (*Transforming Priesthood* 1994, s. 3f). Det er en presserende oppgave å (re)formulere et teologisk rasjonale for prestedtjenesten – både med tanke på å avklare tjenestegrunnlaget for dem som er i funksjon og for å innholdsbestemme en tjeneste som i kraft av sin visjon og profil vil utløse kall og motivasjon i en ny generasjon.

Døde guder, død dialog

AV TERJE STORDALEN

Kjære Kjell Nyhus, takk for ditt svar, hvor du imøtegår mitt forsøk på refleksjon over ditt innlegg. Etter en travel periode i inn- og utland finner jeg rom til en sluttrepplikk.

Dialog?

Du skriver at du vil skjerpe deg på *dialogens* form. Likevel ligger din gjengivelse av mitt bidrag i dialogen langt fra det jeg trodde jeg hadde sagt. Jeg skrev da ikke at GTs krigergud blir «blidgjort» fordi jeg taler ham opp i ansiktet, eller at han er «ufarliggjort»? Jeg bekjente meg vel nettopp *ikke* til denne guden – men derimot til Kristus? Sa jeg at jeg «lever godt» med krigerguden? Du mener jeg sier at Jesus var «litt slem» – jeg trodde jeg sa at også Jesus har uforståelige trekk?

Du topper med å implisere at jeg burde se Holocaust som villet av Jahve! Alle vet da vel at

Holocaust var onde menneskers verk? Så måtte jo «krigerguden Jahve» – om det enda skulle være liv i ham – snarere blir den som *straffer* de ansvarlige med *evig pine*? Og *hans* problem måtte være at han gjør nettopp det – eller er kanskje akkurat denne hevnen ikke så vanskelig for deg å svelge? Uansett: ut fra din lesning må mitt forsøk på dialog ha vært temmelig mislykket.

Posisjon?

For meg er det vanskelig å kjenne igjen også ditt eget innlegg i det du nå skriver. Du ville lese forfatterens intensjoner. Men poenget var å avvise hans gudsforståelse; og den må da være sentral del av hans intensjoner? Du møter «autoritative tekster som taler om Jahve». Men er tekstene autoritative – du avviser jo deres vitnesbyrd om Gud?

Jeg strever med å identifisere din posisjon: Du skriver «selvsagt ... [om] *forfatterens gud*», men sier også at tekstene taler «*fra Jahve*». Er dette forenlig? Du vil lese historisk, men finner mine spørsmål om historiske hendelser og om sjangerens særpreg («*legende*») utidige. Hva mener du med «*historisk*»? Du tar avstand fra mitt forsøk på å se «*gudebildene*» (mener du «*gudsbildene*»?) i GT som «*uforenlige tolkningsmodeller*». Selv hører du imidlertid «*mange stemmer tale i munnen på hverandre*». Hvor er den prinsipielle forskjellen?

Utfordringene

Du ville etablere et homogent, moralsk og framfor alt: akseptabelt gudsbilde. Omkostningen ble bl.a. at du måtte forkaste en del tekster. Jeg forsøkte å utfordre din posisjon med en alternativ lesning av tekstmaterialet.

Videre forsøkte jeg å si at dersom man rydder tilværelsens mørke sider ut av religionens symbolunivers, er det en fare for at troen ikke blir i stand til å bære tyngden av vonde erfaringer. Derfor mener jeg at sider ved Gud antakelig forblir uforståelige (og kanskje tilsynelatende uakseptable) – selv om det altså ikke er disse sidene ved Gud vi som troende *bekjenner* oss til.

Din ormtale av «*den skjulte*» som «*den gode*», viser at du ikke er enig i dette. Om jeg forstår deg rett, sier du at den Gud du i tro *aksepterer*, også er den eneste Gud troen (og dermed: teologien?) kan tale om. I dine øyne er det bare vantroen som taler om en Gud som *opleves* som uakseptabel. Mitt forsøk på å tale om Gud blir vel dermed å forstå som vantro.

For meg, derimot, er det vanskelig å gjøre sin egen logiske og moralske forståelse til målestokk for all (og alles) tale om Gud – først og fremst fordi vår forståelse alltid er fragmentarisk. Jeg forsøker å finne fram til en teologi som, utfordret av et uavkortet bibelmateriale, vedstår seg ulike erfaringer, refleksjoner så vel som utilstrekkelighet, anfeltelse og tvil. Det er en slik tro jeg mener å finne hos Job når han taler om (og til!) en Gud som han ikke kan akseptere. Dette var mine utfordringer til din posisjon. Tydeligvis har jeg ikke lykket i å gi dem forståelig form.

Du på din side utfordrer meg: Hva svarer vi dem som spør om Jahve kan drepe barn – slik som i Egypt (Exod 11)? Fordi det altså er sider av livet og Gud jeg mener å ikke forstå, kan jeg ikke gi de kosmologiske fasitsvarene du avkrever meg. Men den Kristus jeg *bekjenner* meg til, er han som selv nesten led døden i Egypt (Matt 2), han som senere tok barna inn til seg og velsignet dem (Matt 19), han som til sist gav seg hen for at både barn og voksne skulle få se hvem Gud er (Joh 14; Fil 2). Dette trodde jeg gikk frem av mitt første innlegg, men der må jeg altså ha tatt feil.

Død dialog

Alt i alt, Kjell Nyhus; det synes ikke som om noen av oss har vært i stand til å formidle sin posisjon til den andre. Samtalen mellom oss begynner å likne på dialogen mellom Job og vennene. For å unngå at den også blir like fylt av ordkløveri og prestisje, velger jeg å sette sluttstrek her. Takk for ordskiftet.

Den underlige uka

– og en underlig bokomtale. Et motmæle i seneste laget

AV TOR TORBJØRNSEN

Lars Johan Danbolts popularisering av sitt doktorgradsarbeid om sørgende og begravelseritten fikk en underlig og urimelig omtale av Morten Erik Stensberg i nr. 10 av Luthersk Kirketidende for 2003. Stensberg synes boka har for mange referanser til faglitteratur og for lite personlig engasjement fra Danbolts side. At ingen kan føde samme barn to ganger blir brukt som argument mot denne boka og doktorgradspopulariseringer generelt. Stensberg har også innsigelser mot selve avhandlingsarbeidet til Danbolt. Han polemiserer mot at hovedtesen, at sorg ikke bare er reaksjon på tap, men også er rekreasjon fra den sørgendes side, er noe å ta en doktorgrad på. «Det er sikkert mange som vil kjenne seg igjen i denne observasjonen, men de færreste har vel våget å disputere på temaet.»

Stensberg tviler også på nytten erfarne prester har av å lese boka fordi den synes bare å gi ord til det de aller fleste prester allerede bør ha erfart og reflektert over når det gjelder sorg. Jeg sitter derfor igjen med det inntrykk at Stensberg mener at avhandlingen ikke var bryet verd, og at populariseringen var mislykket.

Det er vanskelig for forfattere å ta til motmæle mot kritikker. Danbolt har heller ikke gjort det. Det er likedan for en som har fulgt arbeidet hans på nært hold. Imidlertid tok jeg fram boka igjen i forbindelse med allehelgensfeiringen, og fant nok en gang ut at den fortjener bedre omtale enn den fikk. Men det som avgjørende fikk meg til å komme med et motmæle selv om det er i seneste laget, er at boka nå får uforbeholden anbefaling av Hans Olav Gilje i siste hefte av Praktisk teologi (nr.2/2003), som er tilleggshefte til Lkt. «Dan-

bolt har skrevet en meget leseverdig bok om et viktig tema» er hans vurdering.

For det første tar jeg til motmæle mot Stensbergs bruk av metafor ved å hevde at det å skrive en popularisering av et avhandlingsarbeid er «å føde samme barn to ganger». Metaforen får argumentativ kraft, og det bør den ikke ha. Men hvis man skulle ta igjen med samme mynt metaforisk, må jeg spørre om ikke Stensberg er fortrolig med begrepet *gjensfødelse*?

Etter min vurdering er Danbolts popularisering god. Det får jeg støtte av fra Giljes omtale. På et par punkter er til og med populariseringen bedre enn selve avhandlingen.

For det andre tar jeg til motmæle mot Stensbergs omtale av Danbolts resultater. Selv om det er riktig at den viktigste *teoretiske* betydningen av Danbolts arbeid er at sorg ikke bare må forstås som reaksjon på tap, er det et empirisk funn av stor betydning at stor deltakelse i sorgritualene samvarierer med god sorgprosess etterpå. Andre ting kunne også nevnes når det gjelder avhandlingens resultater.

For det tredje tar jeg til motmæle mot Stensbergs empirivegring. Han hevder at boka gir ord til det «de aller fleste prester bør ha erfart og reflektert over i forbindelse med sorg og sorgprosessen». Det kan godt være tilfelle, men det visste vi ikke før Danbolt viste oss det.

Derfor har Danbolt fylt noe av det empiri-tomrom vi har hatt om sorgritualenes funksjon, og beriket vårt teoritilfang om sorg med sin rekreasjonstese.

Og dersom det nå er slik at dette er noe mange prester og diakoner allerede har visst av egen erfaring, og derfor får bekreftet at de har tenkt rett, er det ingen liten sak. Bekreftelser er ikke å forakte i sorgarbeidet!

For det fjerde vil jeg ta til motmæle mot kritikken av at Danbolt har disputert på dette.

Danbolt har tatt opp viktige problemstillinger, og det ligger en betydelig innsats bak et slikt arbeid. Det bør ikke omtales så nedvurdende som Stensberg gjør. Det ligger en akademisk anerkjennelse i at arbeidet er forsvart i Uppsala, ved Nordens ledende lærestol i religionspsykologi. Arbeidet er av praktisk verdi både for prester, diakoner og andre.

Til sist: Stensberg er redaksjonelt ansvarlig for bokomtaler i Lkt. Jeg regner imidlertid

med at hans negative holdning til popularisering av teologiske avhandlingsarbeider ikke er uttrykk for redaksjonens holdning. Jeg håper at kommende avhandlingsarbeid og –populariseringer får rettferdigere omtale enn den Danbolts fikk.

Lars Johan Danbolt:
Den underlige uka.
De sørgende og begravelsesriten.
Verbum Forlag 2002

FRA BOKFRONTEN

Angela Perkins, Verena Wright (red):
Healing Priesthood,
Women's voices worldwide
Darton, Longman & Todd
London 2003

«HEALING PRIESTHOOD», Women's voices worldwide, er tittelen på en liten artikkelsamling med utgangspunkt i kvinners erfaringer med presteskap og kirke. Det er katolske kvinner det dreier seg om, og samlingen er redigert av to av dem, Angela Perkins og Verena Wright, begge er del av «National Board of Catholic Women», et rådgivende organ under Den katolske kirkes bispekonferanse i England og Wales. Ideen til denne boken oppstod som følge av dette samarbeide.

Tittelen er dobbel: et helbredende presteskap, og et presteskap som selv trenger helbredelse. For noen inviterer tittelen til en visjon av hva Kirken burde fremstå som både ved hjelp av det ordinerte og av det allmenne prestedømme. Hos andre er det ensbetydende med en skarp kritikk av prestskapet. Her får man en rekke synspunkter på hva prester er og ikke er, og hva de burde være. Det er åpenbart opp til den enkelte bidragsyter å definere så vel innholdet i «healing priesthood» som

mottakergruppen. Resultatet er springende. Så godt som alle bidrag er i genren personlige vitnesbyrd. Noen har erfaring med prester som har evnet å formidle Guds helbredende kjærlighet, andre har det ikke. So what?

Personlige vitnesbyrd som underbygger en prinsipiell argumentasjon er av det gode, Personlige vitnesbyrd som er ren synsing er av begrenset interesse. Der er en del av sistnevnte. Det er bokens svakhet. Dens styrke ligger i bredden blant bidragsyterne. Etter første gangs gjennomlesning satt jeg igjen med inntrykket at det i grunnen var forfatteroversikten som var det mest informative ved boken. Listen over bidragsytere er tilstrekkelig til å bekrefte det en del av oss allerede vet; nemlig at kvinner er representert og aktive på alle plan i Kirkens liv og innenfor de forskjellige områder: katekese, media, nødhjelp, menighetsledelse, veiledning, teologisk undervisning, forskning, politikk –

Men altså ikke som prester. Kvinneprestespørsmålet dukker opp, men er ikke primært. Det er lenge siden den debatten var interessant. Og de bidragene hvor temaet tas opp, viser bare at debatten er død. Det kommer ingen nye argumenter. Et viktigere spørsmål er hva som fører Kirken – og derved menneske-

heten videre. Fornytelse er påkrevd, derom herker det ingen tvil. Og det enten man taler om ordinerte prester eller den store hop av «almannelige dødelige» døpte. Med utgangspunkt i en aksept av det paulinske mangfold av tjenester som gjensidig utfyller hverandre, og hvor den ordinerte tjeneste har sin soleklare plass og berettigelse, hadde jeg gjerne sett enkelte temaer som bare så vidt blir berørt, enda mer

utdypet: Nemlig, det allmenne prestedømme og legfolkets kall, og det ordinerte prestedømmes rolle i Kirken opp gjennom tidene. Her er mye ugjort. På grunn av bokens format – knappe 130 sider og et stort antall bidragstyttere – blir det med enkelte gode ansatser. De bør imidlertid ikke stoppe der.

Sr. Anne Bente Hadland op

SØNDAGSTEKSTEN

Audhild Kaarstad, Knut Grønvik og Martin Synnes

Misjon i åpenbaringstiden

Den norske kirkes biskoper har pekt på åpenbaringstiden som en særlig anledning til å fokusere på menighetens misjonsoppdrag, misjonsforståelse og misjonerende praksis. Samarbeidsråd for menighet og misjon har også i år tatt på seg ansvaret for tekstgjennomgåelsene for denne delen av kirkeåret.

Bidragene er skrevet av misjonærer. De er ikke bedt om å gi perspektiver «som passer i en norsk sammenheng», men tvert om: å dele det de opplever som tekstens utfordringer i den sammenheng de står. Med det ønsker vi å utfordre tenkemåten som ligger bak uttrykket «en norsk sammenheng». Hva betyr det? Betyr det: i Råde, Oslo, Vang eller Alta? Betyr det: noe som er tilpasset de som vanligvis går til gudstjeneste, eller hvem? Betyr det noe som er med-kulturelt, eller mot-kulturelt?

Ved å velge bidrag som tydelig reflekterer – og reflekterer over – ulike kontekster, håper vi å utfordre prestene til bevissthet om kontekstualitet, og inspirere dem til prekenmøter med kontekster som er i hurtig endring og blir stadig mer sammensatte. Videre håper vi at tekstgjennomgåelsene gir prestene inspirasjon til å identifisere konkrete misjonsutfordringer for egen menighet og til å lete etter språk som åpner for og forløser den misjonerende kraften i fellesskapet. (jf artikkel om Lederskap i bevegelse)

Tore Laugerud, daglig leder av SMM

Såmannssøndagen

8. februar 2004

Prekentekest: Salme 33,1–9

Hebr 4,12–13; Mark 4,26–32

Konteksten det skal prekes inn i

Hong Kong er et samfunn med store krav til liten og stor. Kineserne forventer mye av seg selv og av hverandre. Det strebes etter å være først og best og bruke hele sitt potensiale. Å ta

i bruk hele sitt potensiale er et positivt utgangspunkt, men å gjøre det for å bli best, skaper et ulidelig press på mange barn og unge. Derfor hører man også ofte mange unge uttrykke at det hadde vært bedre om de aldri hadde blitt født. De opplever hverdagen og livet tøft og vanskelig. Buddhismen er med på å prege det negative livssynet i og med målet om livets utslettelse.

Abundant Grace Church (Overstrømmende nåde-kirken) som jeg arbeidet i, består av en

menighet som lever opp til navnet sitt. Jeg vil gjerne dele med dere det vitnesbyrdet menigheten som fellesskap betyr:

Fordi kristendommen fremdeles ikke er gammel i byen, har menigheten god trening i å motta nye og søkende medlemmer. De nye blir inkludert fra dag 1. De får komme akkurat slik de er og med de forutsetningene de har. Hos de som ble værende har jeg gang på gang vært vitne til at Jesu kjærlighet og menighetens omsorg var det som forandret dem. Det var også det de vitnet om da de ble døpt – hvordan de hadde blitt forandret i møte med Jesu kjærlighet. Dette var sterke vitnesbyrd.

Besøktstjenesten er viktig og nødvendig for det kristne vitnesbyrdets skyld. Hvert medlem (og menigheten teller nå 80 medlemmer) blir fulgt opp med hjemmebesøk. Besøket består av en kopp te og samtale om livssituasjon og åndelig liv. Det blir alltid bedt. Bønnen er pulsen i menighetens liv. Hvis et menighetsmedlem har oppført seg dårlig på en eller annen måte, er den første kommentaren: «Hvordan kan vi hjelpe dette mennesket?» Syndstilgivelsen får dermed også en praktisk retning.

Abundant Grace Church er en ung menighet og det er stadig nye som stikker innom av nysgjerrighet. Dette gjør at prekenen må være enkel og sentral og ta opp situasjoner de kjenner seg igjen i.

Til dagen

Tekstene denne dagen handler om ordet som skaper hva det nevner og om Gudsrikets vekst. På grunn av skapelsens kraft vokser Gudsriket ut over sitt potensiale. (Jfr. sennepsfrøet som er mindre enn alle andre frø, men som når det blir sådd, vokser seg større enn andre hagevekster.) Jeremia forsøker å holde Guds ord tilbake, men opplever at han ikke klarer det. Hebraerne forteller om Guds ord som levende og virkekraftig og skarper enn noe annet sverd. Guds ord trenger gjennom absolutt alt. Det har nyskapende kraft. Dette er et sterkt budskap forkynt inn i en kinesisk sammenheng der karma (skjebne) tradisjonelt har vært det som avgjør hvem du er og hvordan du har det i livet. Jeg skal forklare det litt nærmere i det følgende:

Det er et kinesisk ordtak som lyder slik: «Dyrker du melon, høster du melon, dyrker du bønner, høster du bønner». Dette ligner på

andre utsagn vi kjenner igjen fra vårt eget språk; f.eks: «Du skal høste hva du sår» og «Som man reder, ligger man». Det er bare det at når en kineser hører dette ordtaket setter han/hun det i en sammenheng med karma (skjebne) – noe du ikke kan forandre, noe du ikke kommer utenom samme hvor mye du strever. I Norge forstås ordtaket slik at vi kan forandre vår situasjon for å få et bedre utkomme. For en kineser er ikke dette uten videre opplagt. Derfor har Jesu død på korset en enorm grensesprengende betydning forkynt inn i en kinesisk kontekst. For Jesu seirende kjærlighet har brutt lenken av karma. Det er ikke lenger skjebnen som bestemmer over livet, men en god og kjærlig Gud. Hans tilgivelse frigjør fra all skjebne, vi er ikke lenger bundet av å betale for det vi har gjort galt med så og så mange gode gjerninger i så og så mange liv. Jesus har gjort opp for oss. Stedet der vi kan vokse opp i denne troen er menigheten. Den gode jord i en kinesisk kontekst slik jeg kjenner den, vil derfor først og fremst være menigheten og ikke den enkeltes hjerte/sinn.

Assosiasjoner til teksten

Teksten begynner med en lovprisning av Herren. «Rop av fryd for Herren». Grunnen til denne lovprisningen kommer i v. 4. Vi lovpriiser fordi Herrens ord er sannhet og fordi vi kan lite på alt han gjør. «Han elsker rett og rettfærd; jorden er full av hans godhet.» Guds handlinger er bakgrunnen for gleden. Gud som den gode skaper kaller på respons/gjensvar: Lovprisning. Guds handlinger kommer først, så kommer vår respons. Det er særlig *Herren som skaper* det handler om i denne teksten. Herrens ord, pust og befaling er det som får skapelsen til å skje. «Han talte, og det skjedde, han bød, og det stod der.»

Gud er suveren. Han skaper det han nevner/navner. Navnet er hva det betyr. Navnet Jesus betyr Frelser og frelser er han. Navn på kinesisk har også stor betydning. Barna får navn etter egenskaper de har eller foreldrene ønsker de skal få. Det ligger en positiv vilje og tanke bak navnet barnet får. Gud har også positive tanker om hva han har tenkt at vi skal bli. Han har gode hensikter med hele sin skapelse. Hvorvidt vi opplever verden god eller ikke forandrer ikke dette. I følge salmen kom-

mer holdningen til skapelsen ut fra tilliten til Gud. Ser vi Gud som en elskende Gud, så setter vi vår lit til ham og vi ser det gode i verden og i hverandre.

Prekantanker:

Denne søndagen velger jeg å konsentrere meg om vers 4 og hvorfor vi kan stole på Gud. Dette gjør jeg fordi jeg utfordret tre ulike kinesere til å si hvor de så den største utfordringen i teksten og da fikk jeg til svar at den så de i dette verset. Dette stemmer også bra med det negative utgangspunktet de har til livet som jeg har nevnt ovenfor, dette med at de vanskelig kan takke for livet sitt, for de er lært opp til å se på livet som noe negativt som skal utslettes. Dermed blir menneskets rolle i forhold til Gud som skaper et viktig fokus. Hvis vi virkelig kan stole på at Gud har gode hensikter med sin skapelse, gir ikke det oss rett til å takke for livet vårt?

Er Herrens ord sant, kan en lite på alt han gjør? Man kan ikke stole på forfedregudene. De gjør som de vil og de som tror på dem har ingen garantier for at de skal gi dem gode dager selv om de ofrer til dem og ber til dem hver eneste dag. Kan vi i det hele tatt stole på noen? Den øverste juridiske dommeren i Hong Kong, Wong Kin Chow, gikk nettopp av pga sin uærlighet og grådighet. En dommer er forventet å være rettferdig og sann, en som vi kan stole på. *Kan vi stole på hverandre?*

Jeg har gjort mange feil som jeg har fått tilgivelse for, særlig fra de jeg trenger det mest fra, min egen familie. Likevel slutter de ikke å stole på meg. Deres kjærlighet til meg gjør at de tilgir meg og gir meg nye sjanser. Dette gjør at jeg ikke har lyst til å svikte dem, jeg har ikke lyst til å være uærlig eller egoistisk. Når det har skjedd, har jeg hatt aller vanskeligst for å tilgi meg selv. *Kan jeg stole på meg selv?* Mange mennesker har problemer med det. Noen er viklet inn i mønster de trenger hjelp til å komme ut av.

Kan vi stole på Gud? Gud stoler kan hende noen ganger mer på oss enn vi på ham. Noen sier de syns Gud er dum som har overlatt så mye ansvar til mennesket. Mennesker ødelegger hans skaperverk og noen ganger ødelegger de hverandre også. Hvordan kan salmisten da si at jorden er full av Guds godhet? Og hvor

ser de rettferdigheten? Er Gud virkelig god? Eller er han bare dum som har overgitt ansvaret for verden til oss? Kanskje dette ikke handler om hvorvidt Gud er dum eller ikke, men om hvorvidt han elsker. Den vi elsker gir vi også tillit. Derfor er Gud annerledes. Gud elsker sin skapning, ikke stykkevis og delt, men fullt og helt. Derfor er jorden full av hans godhet.

«For så høyt har Gud elsket verden...» Guds kjærlighet til oss kostet ham hans egen sønn på et kors. Han elsker der vi ikke er i stand til å elske. Han tilgir den vi ikke er i stand til å tilgi. Ikke alle er i stand til å elske seg selv. De er like fullt elsket av Gud. Gud elsker oss med en helbredende kjærlighet, han elsker oss hele og sanne der vi er fulle av sår og svik. Han elsker frem potensialet han har skapt oss med. Vi er ikke alltid i stand til å ta imot hans kjærlighet og heller ikke klarer vi stole på at vi er uendelige verdifulle for ham. Men la det som er sagt om det i dag være et lite frø som sås inn i hjertene våre. Etter hvert som vi lærer Bibelen bedre å kjenne, bruker bønnene, deltar i det kristne fellesskapet og mottar nattverden og velsignelsen (de som ikke er døpt kommer frem under nattverden for å motta velsignelsen) vil vi erfare at frøet vokser. Derfor er Gud verdig vår lovprisning. Så: «Rop av fryd for Herren...»

Forfatteren:

Audhild Kaarstad har i 7 år vært misjonær i Hong Kong. Hun arbeidet 2 år deltid og 2 år full tid i menighet og 1 år full tid på presteseminaret. Kom hjem år 2001, arbeider nå som prosjektmedarbeider i Menighet i bevegelse, startet av Samarbeidsråd for menighet og misjon.

AUDHILD KAARSTAD

My Story of Becoming a Christian.

My name is Cherry, I am aged 27 and born in Hong Kong (HKSAR). I started to believe in Jesus when I was 13 years old, a Secondary one

student. At that time, my best friend shared a small pamphlet called *four spiritual principles* with me. I followed the prayer with a simple mind/heart and invited Jesus to enter my life.

I went to church with my best friend irregularly and it only lasted for a year because my parents prohibited me to be a Christian. They thought that Christianity was against or clashed with their religion (worshipping ancestors) and that it might make me love them less.

In the meantime, my friend kept teaching me from the Bible and she taught me some hymns. These made a deep impression on me. I came to church again seven years' later when I was a University student. At that moment, I joined *Hong Kong Campus Crusade for Christ* and my Bible study leader challenged me to have a church life. My parents no longer stopped me going to church because they knew I would love them consistently.

Kristi Forklarelsesdag

15. februar 2004

Prekentekest: Johannes 17,1-9

2 Mos 3,1-6; 2 Pet 1,16-18

En bevegelse

Gud er i bevegelse.

Helt fra den kvelden han vandret rundt i Edens hage på leting etter Adam, har han vært i bevegelse for å gjenopprette forholdet til verden og menneskene.

Siden ble han selv et menneske og beveget seg blant oss på jorden. Gjennom Jesus kom han for å oppsøke det som var fortapt, og frelse det.

Op dette fortsetter han med, også i våre dager. Gud er stadig i bevegelse for å berge den verden han har skapt. Han når fram til stadig nye mennesker, over hele kloden.

Slik står det skrevet under overskriften «Hva i himmel og på jord er det Gud holder på med?» i brosjyren «Hva i all verden er det Gud har satt i gang?». Den er utgitt av *Menighet i bevegelse*, et prosjekt som vil utfordre norske

menigheter til å forstå hva det er å være en misjonerende kirke, som det står i Den norske kirkes formålsparagraf.

Jeg synes brosjyreteksten er god. Det skulle forresten bare mangle ettersom jeg har skrevet den selv. I egenskap av misjonsprest i Areopagos deltar også jeg i arbeidet med å få menigheter inn i Guds bevegelse – lokalt og like til jordens ender.

Likevel: Ved nærmere ettersyn, i lys av evangeliet for Kristi forklarelsesdag, ser jeg også klare mangler ved teksten jeg skrev. Den begynner ikke langt nok tilbake. Guds bevegelse startet lenge før den fatale kvelden i hagen. Bevegelsen er fra evighet, som en side ved Guds vesen. Den er der «før verden ble til» (v5).

En klar dag

Kristi forklarelsesdag er en av de dagene i kirkeåret som tydeligst sprenger grensene for tid og rom. Den river en rift i forhenget mellom den usynlige, guddommelige virkelighet og vår egen påtakelige, menneskelige. På «forklarelsens berg» (første rekkes tekst til dagen) er både tidsskiller og synsbarrierer brutt når Jesus, like strålende som solen, står og snakker med Elia og Moses.

Også i årets tekst fra andre rekke løftes noe av sløret bort. Jesus taler med med sin Far som om han var til stede der de satt ved bordet. Det han sier, gir glimt inn i en guddommelig herlighet. Ordene ligger og vipper på grensen mot det ubegripelige. Likevel åpner de en dør på gløtt inn i det som er fra evighet til evighet.

I rammen av vårt høyst jordiske og forgjengelige kirkeårssystem kaster både forklarelsesdagen og dens tekst lys over åpenbaringstiden som har vært og pasjonstiden som kommer. I vår norske kirke har vi utropt åpenbaringstiden til en tid med særlig fokus på misjon. Kristi forklarelsesdag runder denne perioden av og gir den de store perspektivene.

Fra forklarelsens berg ser vi like tilbake til stallen ved Betlehem. «Ham du har utsendt, Jesus Kristus» (v3) kom da til verden. Gud beveget seg ned på jorden. Samtidig ser vi framover. Nå skal Jesus bevege seg de siste skrittene på jorden, til korset, graven og ut i hagen. Men før han satte sitt siste fotavtrykk på himmelfartsfjellet, gav han sine disipler ordre om å gå ut i all verden og føre Guds

bevegelse videre. Han som ble sendt av Gud, sender sine disipler.

Et prosjekt

Som et bitte lite ledd i denne store, verdensvide bevegelsen har nå det norske Kirkemøtet, Bispemøtet samt noen av organisasjonene i Samarbeidsrådet for menighet og misjon (SMM) gått sammen om prosjektet *Menighet i bevegelse*. Les mer på www.kirken.no/smm.

Misjon er *missio Dei*. «Misjon begynner hos Gud og er et resultat av hans initiativ, ikke bare en av kirkens aktiviteter,» skriver SMM-leder Knud Jørgensen i en artikkel om missional ekklesiologi (som snart kommer i tredje bind av MFs ekklesiologiserie). Han tar til orde for en reorientering som kan revolusjonere vår teologi og kirkeforståelse, slik at «å være kirke er å være i misjon; ikke en kirke som driver misjon, men som er misjon i væren og ord og gjerning og livsstil og tiltrekningskraft.» Videre peker han på at målet for misjonen ikke er kirken. Det er omvendt: «Kirken, menigheten er evangeliets middel for at den treenige Gud kan bli kjent, tolket og vitnet om i den verden hvor han allerede finnes – somme tider som en ukjent gud.»

Målet er at menigheten dras med i den bevegelsen evangelieteksten beskriver: Jesus ble sendt til «alt som heter menneske» for å «gi evig liv til alle» så de kan lære å kjenne den eneste sanne Gud (v2–3).

At misjonen er en del av kirkens esse og eksistensberettigelse, var selvsagt for urkirken og er det den dag i dag alle steder der kirken er en minoritet i vekst. Tradisjonell vestlig kristenhet og store etablerte kirkesamfunn er i krise. Veien ut må være at menighetene finner en ny selvforståelse som misjonerende. I brosjyren fra *Menighet i bevegelse* står det – under overskriften «Hva i alle dager er kirken og menighetene til for?» – derfor følgende:

Kirken er i bevegelse.

Den kristne kirke er til for at Gud skal nå ut til mennesker over hele verden. Den bevegelsen han selv satte i gang da han kom til jorden, fortsetter han gjennom sin kirke. Ved sitt nærvær, sine ord og sine handlinger skal de kristne menighetene vitne om den Gud som elsker menneskene og søker fellesskap med dem.

En kristen menighet er en misjonerende menighet. Misjon er ikke en sak for spesielt interesserte, men snarere kirkens viktigste grunn til å være til – både lokalt og globalt.

Eller som det heter i formålsparagrafen for vår norske folkekirke: Den skal være bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen.

En bønn

Evangeliet på Kristi forklarelsesdag tar oss med helt inn dit hvor denne Guds misjonsbevegelse begynner.

Selve teksten starter med å fortelle at Jesus gjør en liten bevegelse med kroppen. Etter den lange avskjedstalen der ved påskemåltidet «løftet han blikket mot himmelen». Han vender blikket oppover og oppmerksomheten innover: Han begynner å be, henvendt til sin Far.

Resten av teksten er, med ett lite unntak, formelt sett en *bønn*. Språket er personlig og inderlig. Framstillingen er ikke logisk stringent, som om han vil undervise eller overbevise. Det er hjertets språk, kjærlighetens språk, der ordene blir til mens de tales, skapt av den relasjon som oppstår der og da.

Jesu bønn er preget av det trygge og fortrolige forholdet han har til sin Far i himmelen. Den er utgangspunkt og mål og bærende kraft. Vi merker det i tanken om at Sønnen og Faderen gjensidig «forherliger» hverandre (v1). Den kommer til uttrykk i ordene om hva Sønnen fra evighet hadde hos sin Far, og i Sønnens glede over sitt oppdrag: å få gi videre det han selv er blitt betrodd. Jesu bønn setter ord på forholdet – og er samtidig et uttrykk for det.

I vers 3 blir imidlertid tonen og stemmen en annen. Det er vel knapt Jesus selv som omtaler seg i tredje person midt i denne dypt personlige bønne? Det tredje verset kommer liksom inn som et forklarende innskudd. Eller kanskje snarere som jublende tilrop. Nesten som i en liturgi, der menigheten svarer, bekjenner, gir uttrykk for sin tro – i korte ledd som fletter seg inn i bønne fra alteret.

Som disiplene den gang, trekker Jesu bønn også menigheten inn i det nære gudsforholdet, og gir et glimt av den indre bevegelsen i Gud. Vi «kjenner ham, den eneste sanne Gud». Vi berøres og bevegtes av ham som ble utsendt, Jesus Kristus (v3).

En sirkel

Guds misjonsbevegelse er en side ved hans vesen. Den er en god sirkel som begynner inne i det aller helligste, i enheten mellom Faderen og Sønnen i Den Hellige Ånd. Gud er kjærlighet. I Gud er det en stadig bevegelse, der Faderen gir av seg selv til Sønnen, slik at alt Faderen er og har, blir Sønnen til del.

Så utvider sirkelen seg. Sønnen sendes til jorden. Den gode sirkel der Gud gir sine gode gaver til Sønnen, skal nå også omfatte «alt som heter menneske» (v2). Den gode sirkel av kjærlighet som råder fra evighet til evighet i Gud, favner nå også den verden Gud skapte og som Sønnen steg ned til. Flere skal få det Faderen gir.

Her i verden har så Sønnen åpenbart Faderens navn (6), gitt mennesker innblikk i hans vesen, vist oss at Faderen er den som gir og gir og gir. Slik han gir sin Sønn liv og herlighet, vil han gi mennesker evig liv og herlighet.

Sønnen utvidet kjærlighetens sirkel ved å komme til verden. Her i verden har han talt om kjærlighet og vist oss Guds kjærlighet. Han er det synlige Ordet. Nå vender han tilbake, men ikke tomhendt. Guds ord vender ikke tomt tilbake, men drar med seg alle de mennesker Gud Fader har gitt ham.

Denne gode sirkelbevegelsen er det alle kristne, og alle menigheter, inviteres inn i, også gjennom Jesu bønn. «Jeg har gitt dem de ord du gav meg.» sier han (v8). Senere i bønner ber han for dem som ved våre ord kommer til tro på ham (v20). Misjonerende menigheter gir budskapet videre. Både i tale og i liv, slik Jesus selv gjorde det.

En motbevegelse

Jesu oppdrag i verden var fullført kort etter at han bad sin bønn. Men Guds gode sirkel av kjærlighet har ikke stanset opp av den grunn. Tvert imot. Faderen fortsetter å sende sine barn til verden, over hele kloden, slik at nye mennesker blir berørt av den samme kjærligheten.

I vår tid, og særlig her i Vesten, møtes også menigheter som er i bevegelse av en bevegelse i samfunnet. Stadig flere er på leting etter mening, livstydning, sammenheng, indre lys, ro, helhet eller hva de enn kaller det. I brosjyren fra *Menighet i bevegelse* spør vi «Hva i all

verden er det som skjer med folk i våre dager?». Og vi svarer:

Folk er i bevegelse

Landet vårt har blitt en møteplass for ulike religioner og livssyn. Folk har blitt sin egen autoritet og spør ikke etter kirkens meninger. Stadig færre kjøper «pakketurer helt fram» med en menighet eller organisasjon, men foretrekker «interrail», der man stiger av og på underveis. Mange shopper på flere religiøse torg samtidig. For suget etter mening og livshjelp, ja, lengselen etter den kjærlige Gud, er intens.

Verden er i rask endring.

Evangeliet finner nye veier til menneskene. I sør og øst bryter millioner opp fra gamle religiøse mønstre og vender seg til Jesus Kristus. Troen blir ny og kommer tilbake til oss.

Denne søkende bevegelsen blant folk er en stor mulighet for menigheter som vil delta i Guds misjon. Drømmen må være en kirke som beveger seg sammen med stadig flere søkende mot ham som søker oss: Gud i Jesus Kristus.

Å være en misjonerende menighet handler ikke bare om å bevege seg utover mot menneskene. Det dreier seg like mye om den motbevegelsen Jesus gir et eksempel på i dag: Løfte blikket mot himmelen, søke det fortrolige fellesskapet med Gud gjennom bønn, så man selv kan beveses av Gud.

Omsatt i en *gudstjeneste* på Kristi forklarelsesdag, kan dette bety at man gir mer rom enn vanlig for bønn. Gjerne etter mønstre fra Tomasmesse, der man gir den enkelte god tid til å vende blikket mot Gud på flere ulike måter.

Og *prekenen*, den kunne «løfte blikket» og dra de større linjene: Hva i all verden er det Gud har satt i gang? Og hva i alle dager er kirken og menighetene til for?

AV KNUT GRØNVIK
misjonsprest i Areopagos

Søndag før faste

22. februar 2004

Prekentekest: Joh 12,23–33

Nu 21,4–9; 1 Tim 2,4–6

Denne søndag i kirkeåret, på vei fram mot den største og første høytid, har vi for oss en tekst hvor perspektivet forettes. Den samler viktige tråder i Johannesevangeliets rikt fasetterte Jesus-fortelling. Fokus blir brått «timen» som rommer det viktigste og det vanskeligste i det oppdrag Faderen har gitt Sønnen. Det gjelder også for hans disipler som involveres i dette drama. Vil vi greie å henge med, og vil våre tilhørere greie å henge med? Den tekst det skal forkynnes over har en rekke ladede motiver, og vi kan komme til å ta ned for mange av dem og miste fokus. Men flere tilknytninger er mulige, i kontakt med nerven i det Johannes fremfor alt vil fortelle.

Til teksten

Søndagens prekenperikope er som vanlig et pedagogisk utsnitt. Det lønner seg å gå inn i en større del av Johannes' narrative konsept. Før nedtellingen for alvor starter med pasjons-historie, har Jesus nådd et dramatisk og forbløffende klimaks av begejstret tilslutning. Han har utført den siste tegnhandling, Lasarus er reist opp av graven (kap 11). På vei inn i Jerusalem er profeten fra Galilea (7,52) blitt hyllet som Israels konge, han som skal forløse Sion (12,12–15). Jesu disipler strever med å henge med og skjønne denne oppfyllelse av profetien (v16), mens skaren som kommer fra erfaringen ved Lasarus' grav, fortsatt går god for han (v17f). Hans motstandere kjenner nærmest på avmakt seg imellom; utsagnet i deres munn uttrykker både protest og ironi: «Ingen ting nytter; se, hele verden følger etter ham!» (12,19).

Så forandres scenebildet brått hos Johannes. To grekere kommer i fokus. Leseren fascineres av disse enslige representanter for folkene; de har greidd å ta seg opp til Jerusalem i draging mot den store jødiske høytid. Men denne gangen har de et prioritert ønske om å få møte Jesus! (v20–22). Som flere ganger hos Johannes ser aktørene ut til å forsvinne ut av beretningen. Det Jesu svar som kommer i

evangelistens «display» kan i første omgang se ut til å bomme på den uttrykkelige forespørsel, men vi finner nok det eksplisitte svaret, den åpne favn også for grekere, til sist i vår tekst hvor den har sitt klimaks (v32!). Søndagens prekentekest tar oss over en spennende terskel. Raymond Brown sier i et appendix om struktur: «With chap XIII and 'the hour' John passes from sign to reality» (jf 13,1). En bekrefteelse på den sterke konsentrasjon i siste del av evangeliet kan avleses på et fysisk forhold. Fram til vår tekst dekker Johannes' fortelling anslagsvis tre år, men de følgende seks kapitler dekker ca 24 timer! Det betyr en kraftig «slow down» og samtidig en intensivering av fortellingen fordi hovedsak rykker oss mye nærmere.

V23 – Hovedpersonen tar føringen for å åpenbare hvem han egentlig er, han som er tiljublet og etterspurt. «Timen» er der. Antakelig burde dette vers vært tatt med i søndagens prekentekest (tabbe?). Det korresponderer uttrykkelig med «denne time» vers 27; likeså med det tilspissede utsagn i vers 31 hvor det lyder betont to ganger i Jesus munn: Nå skjer det! Utsagnet om Menneske-sønnens herliggjørelse (v23) fanges opp i jeg-ordet (v32). Altså: «Timen» gjør nærværende hva som nå skal åpenbares, i dypet og i høyden, over han som kalles Menneskesønnen. Et viktig signal om dette ble gitt hans disipler allerede i starten (1,51), om de nå skjønnte noe av det.

Versene 24–26 kan oppfattes som et innskudd. De to vers gir oss imidlertid de sterkeste signaler om hva «timen» innebærer, for Jesus og for dem som vil følge han. – Å lese johanneiske tekster med fullt utbytte forutsetter ofte fortrolighet med hans bruk av symboler og bilder. Et eksempel er den knappe opphenting i vår tekst av «hvetekornet som faller i jorden og dør», i evangeliets kontekst et eksempel på kreativt billedspråk. Det er vekkende og ekspanderende for leserens nysgjerrighet: Hva mon sikter dette jordnære billedord til i Jesu munn: Nettopp ved å dø bærer det «mye frukt»? Helt sikkert gir dette ledd et klart signal om hvorfor «denne time» er så svanger på liv i soteriologisk forstand.

På dette punkt i teksten møter Jesu disipler den store utfordring. Mesterens vei fram – den han til sist måtte gå alene – blir også

modellen for disippelen som vil følge han. Ikke noe annet sted i historien skjer det at det «å tjene» så radikalt støpes om. De to vers er relativt distinkte, men de skal leses parallelt utfyllende. De står på linje med utsagn i synoptisk tradisjon, jf Mk 8,34. Hvordan investere «sitt liv», vårt dyreste eie? Vi kan bruke det i selvkjærlighet og faktisk tape det (v25). Jesus avslører det liv som er bundet til «denne verden». Utsagnet tangerer johanneisk dualisme, med «mørket» og «menneskelig ære» (jf 3,19; 12,43), den verden som representerer den ondes maktområde. Mennesket som hører Jesu kall må velge. Den som investerer i disippelliv for å tjene, sitter igjen med Jesu løfte: En «tar vare på sitt liv med sikte på det evige liv»! (v25b). Er det her den dype hemmelighet ligger i Jesu ord og den grenseløse mulighet: Å investere sitt liv i andre mennesker for å få del i den usigelige glede, «bære mye frukt»; mange dras til Ham (v32)?!

Det er et eget fascinerende trekk hos Johannes at etterfølgelsen betyr å «tjene ham» (2x); jf Mk 15,41; Luk 10,40 og den anskuelige scene i forkant av vår tekst når Maria salver Jesus (12,1–8). Privilegiet i dette disippelliv er å få «være der han er», der hvor Guds kjærlighet til Sønnen og til hans venner skinner sterkest, jf 17,24. Å investere sitt liv i etterfølgelse betyr ikke bare å få del i lidelsen, men også å få del i Guds egen bekreftelse. Det evige liv får sin glans i Guds nærhet (v26c).

V27f – Vår tekst rommer det som er kalt «det johanneiske Getsemane». Det greske uttrykk her ('tarassá') forteller om det indre opprør og sjelens gru innfor døden, den som også rommer nakent oppgjør med djvelen (v31). I slike tekster hos Johannes punkterer enhver mistanke om doketisk kristologi. Jesus vet i lydighet at hele hans sendelse rommes i «denne time». Og hans bønn til Faderen, ja, hans pasjon er at *Guds navn* må bli gjort herlig og vinne seier i verden! (v28). Det skjer nettopp gjennom Sønnens hengivelse og død, og nettopp slik realiserer Jesus Guds navn i verden på nytt. Gud skal bli stor! se 17,11f. «Røsten» fra himmelen (eneste gang hos Joh), lyder med to ulike former av verbet (kompleksiv aorist og futurum som nærmest peker mot v31). Jesus tar denne røst ned til dem og sier at

den lyder «for deres skyld»! Denne vinkling i Jesu munn av den dramatiske scene kan leses som en invitasjon til tro. Alle famlende mennesker omkring ham (v29f) er faktisk målgruppe for det som nå skjer.

V31 – De to parallelle utsagn tar oss fram til et høydepunkt i teksten. Det skjer i form av realisert (hitført) eskatologi: Nå skjer dommen og oppgjøret med djvelmakt! Foran sin korsdød kan Jesus kunngjøre at «denne verden» dras inn under Guds dom. Den store forskjell er at «denne verdens fyrste» fratras sin rett til å herske. Den beseirede og domfelte «kastet ut»; jf Luk 4, 6f. Og Joh 14,30; 16,11.

V32f – Jesus Menneskesønnen skal «løfte opp». Johannes opererer ikke sjelden med tveetydighet i sin ordbruk. Uttrykket hentyder fysisk til måten Jesus ble avrettet (v33). Slik kan Johannes også spille på den gammeltestamentlige bakgrunn: I en krisesituasjon i Israel løfter Moses på Herrens påbud slangen opp på pælen. Leseteksten fra Num 21 er tydeligst fremme i Joh 3,14. Den soteriologiske betydning i det som slik males for våre øyne kan vanskelig overhøres. Utsagnet er samtidig sprengfullt av kristologi; jf 8,28: «Når dere får Menneskesønnen løftet opp, da skal dere forstå at 'jeg er Han'». Dommen, som Jesus faktisk tar inn i sin kropp, blir hans store seier. Han har nå alle fullmakter til å hente inn «mye frukt»: Kristus vil dra alle til seg! De tilhører ham! Dette er til sist kjærlighetens triumf! Mon ikke det er denne visjonen – alle som i tro og glede kommer til ham – som Johannes vil skal bli stående denne søndagen?

Til prekenen

Det er en mulighet å ha som homiletisk ambisjon at «Jesus Menneskesønnen skal ble forherliget», uten å bli for teologisk høystemt og tung!

- En vei inn i teksten og en start på prekenen kan være å reise spørsmålet: Hva er det ved skikkelsen Jesus som fascinerer så sterkt? – Dette kan belegges med de to grekere som forsøker å ta seg fram til et møte. Eller bedre med en fersk rapport fra mennesker som i dag har fått sitt liv forandret gjennom å bli kjent med Ham. Hva har de fått se –?
- Vi må nøste i Jesu svar, «timen» da alt skjer. Pasjonshistorien betyr gjennombruddet for

hvem Jesus er og hva han går for; Jesu storhet etter «hvetekornets lov». Kan vi få fram et tydelig bilde av ham som investerer seg selv i andres liv, som «bærer mye frukt»? Og skal vi få erfare det i vår menighet? Kommer avkastningen først seinere? Vi har lov til å bygge opp en forventning.

- Et nytt konsept for virkelig liv? Her fins en stor mulighet til å utfordre og involvere våre tilhørere. For i takt med dramaet i Jesu liv tegnes modellen for disippelliv. Kan vi lykkes med å «markedsføre» denne profilerte kristendom, kallet til etterfølgelse i vår folkekirke? Det er da viktig å få fram privilegiet ved «å være der Kristus er». Gjerne bevitnet med erfaringsbaserte utsagn.
- Jesus gjør Gud stor i vår verden! Å tenne nidkjærhet for «Guds Navn» er en stor homiletisk utfordring i en tid hvor gudsbilder lett forflates. Realismen i dette må relateres til Jesu konfrontasjon med den ondskap som er djevlsk. Jesu korsdød blir en

dom og seier som rydder rom for fritt løp av hans velsignelse. Djevelen kastes ut! Skal menigheten få se ham «løftet opp»? Dette siste ledd kan pensles ut (jf 8,28) og uttrykkes i tilbedelse og lovprisning.

- Kjærlighetens triumf: Han drar alle til seg! Forklaringen på attraktiv kristendom ligger definitivt hos Jesus selv. Initiativet, makten og skjønnheten fins hos Ham som vil dele sin seier med oss. De kommer til ham! Kan vi få fram denne visjon i menigheten og hente den ned, levende og virkelighetsnært? –

Etter disse homiletiske veimerker er det mulig å bevare fokus. Et glimt av Ham kan være nok.

MARTIN SYNNES
førsteamanuensis (NT)

FRA BISPEDØMMERÅDENE OG KIRKEDEPARTEMENTET

TILSETTINGER OG UTNEVNELSER

Borg bispedømme

09.12.2003

Steinar Ekvik som sokneprest i Kråkerøy prestegjeld i Fredrikstad Domprosti
Tor Ivar Torgauten som rådgiver integrering ved Borg bispedømmekontor.

Nidaros Bispedømme

Einar Vegge, studentprest
Eiliv A. Larsen, sokneprest Flatanger prestegjeld
Eckhard Graune, sokneprest Selbu prestegjeld
Dag Leirvik, sokneprest Fosnes prestegjeld
Kjartan Bergslid, sokneprest Levanger prestegjeld
Thore Nome, sokneprest Kolstad prestegjeld
Wiebke Halvorsrud, sokneprest Frøya prestegjeld
Brita Hardeberg, sokneprest Ilen prestegjeld
Vigdis Mittet Værlien, sørsamisk diakon

LEDIGE STILLINGER

Bjergvin bispedøme

Bjergvin bispedømmes visjon er å gjøre Kristus kjent, trodd, elsket og etterfulgt. Det lyses ledig stilling som

Kapellan i Olsvik prestegjeld i Laksevåg prosti i Bjergvin bispedøme

Olsvik prestegjeld ligger ca. 15 min. fra Bergen sentrum. Her bor ca 12 000 mennesker hvorav ca. 10.000 tilhører DNK. Her er mange barn og unge. Bydelen har variert bebyggelse, noen områder med nyere blokker/rekkehus, og andre med eldre og nyere eneboliger. Olsvik er en «ung» bydel med mange innflyttere, og folketallet er stadig økende.

Olsvik kirke ble vigslet i 1990. Den har fine menighetslokaler med gode muligheter for ulike aktiviteter. Kontorene ligger i eget bygg like ved kirken.

I prestegjeldet er det en barneskole, og to kombinertskoler fra 1. til 10.klasse. Det er et godt samarbeid mellom skolene og kirken. Her er også mange barnehager og flere bokollektiver for utviklingshemmede samt bokollektiver for eldre.

Menigheten har mange aktiviteter tilpasset ulike aldersgrupper: Åpen barnehage, søndagsskole, flere kor for barn, Ten-sing, KFUK/M speidere, klubb, formiddagstreff for eldre, og bibelgrupper.

Menigheten har ca 130 konfirmanter som i år velger mellom vanlig undervisning, Ten-sing, idrettsgrupper og diakonigrupper.

Prestegjeldet betjenes av sokneprest, kapellan, kateket, kantor, daglig leder og kirketjener, alle i full stilling. Det vil bli lagt vekt på evne til å samarbeide med menighetsrådet og de ansatte i menigheten.

Kirkelig årsstatistikk for 2002 viser at det har vært 62 forordnede gudstjenester, 42 andre gudstjenester/møter med gudstjenestlig karakter, 100 dåp, 47 gravferder og 5 vielser.

Prestene fordeler tjenesteuker, gudstjenester og kirkelige handlinger etter felles planlegging i forhold til arbeidsmengden. Menighetsrådet har prioritert arbeid for barn og unge og ser for seg at kapellanen sammen med kateketen vil få et særlig ansvar for dette.

Kapellanen avlastes for noe av det vanlige prestearbeidet. Han har færre tjenesteuker for å kunne bruke tid på to konfirmantgrupper (idrettsgrupper) og sammen med kateketen planlegge og gjennomføre konfirmantleirene. Kapellanen er også engasjert i ungdomsarbeidet i menigheten. Det lokale Ten-sing arbeidet utgjør en stor del av dette. Kapellanen har også kveldsarbeid i forbindelse med konfirmantundervisning og ungdomsarbeid. Kapellanen har også ansvar for oppfølging av frivillige ungdomslederne.

Målform i skole og kirke er bokmål.

Det skal opplyses i søknaden om man behersker begge målformer.

Stillingen blir lønnet i stillingskode 0922, direkte plassering i lønnstrinn 40–56.

Det er knyttet boplikt til stillingen. Boligen er bygget i 1997 og ligger i rolig eneboligstrøk og har ca 190 m² bruksareal. Underetasjen har soverom, toalett og vaskerom, gang og bod, egen inngang. 1. etasje har stue på 32,7 m² med utgang, soverom, dusj og toalett, hall, kjøkken med spiseplass på 12,1 m², bod sportsbod hovedinngang. 2. etasje har loftsstue, 3 soverom, dusj og toalett og katt.

Husleie blir trekt etter regulativ. Utearealet er ikke ferdig opparbeidet.

Nærmere opplysninger om stillingen kan fås ved å henvende seg til kirkekontoret i Olsvik, tlf 55 26 69 66, til prost Erstad, tlf 55 34 08 88 eller til seksjonsleder Ågotnes, tlf 55 30 64 84.

Søknad med referanser, CV og rettkjente kopier av relevante vitnesbyrd og attester skal sendes til Bjergvin bispedømmeråd, Pb 1960, 5817 BERGEN.

Søknadsfrist: 13. februar 2004

Møre bispedømme

Kapellan 1 i Ålesund prestegjeld under nordre Sunnmøre prosti i Møre bispedømme

Ålesund er en vakker by med særegen arkitektur og mektig natur. Den er en viktig handelsby for Nordvestlandet. Næringslivet er dominert av virksomheter knyttet til fiske og skipsfart.

Soknepresten i Ålesund er også prost i Nordre Sunnmøre prosti som består av åtte preste-

gjeld. Fire av disse ligger i Ålesund kommune. Ålesund prestegjeld omfatter sentrum av byen samt bydelene Aspøy, Skarbøvik og Hessa. Folketallet i menigheten er om lag 9000. Menigheten har ett kirkesokn og to kirker: Hovedkirken Ålesund kirke (800 sitteplasser) med ukentlige gudstjenester og Skarbøvik kirke (180 sitteplasser) med gudstjeneste på kveldstid hver 3. søndag. Ålesund kirke er velkjent for sin rike utsmykking. Den ligger sentralt plassert i bydelen Aspøy om lag 300 m fra menighetskontoret. Skarbøvik kirke ble oppført på midten av 1990-tallet, og er en moderne og velutstyrt kirke med to etasjer.

For barnetrinnet er det skole på Hessa, Skarbøvik og Aspøy, mens det er ungdomsskole i Skarbøvik. Like ved Ålesund kirke ligger Ålesund videregående skole, og det er i tillegg seks barnehager og en barnepark innenfor menighetens grenser. Andre institusjoner er Skarbøvik sykehjem og Ålesund kretsforening.

Ved siden av gudstjenestene, som har stabile besøkstall, er Ålesund kirke arena for en rekke store konserter i løpet av året. Spesielt i desember måned er konserttilbudet omfattende, men også resten av året er det jevnlig konserter. Skarbøvik kirke er på mange måter blitt sentrum for store deler av den kirkelige virksomheten som drives i menigheten. Foruten kveldsgudstjenestene hver 3. søndag i kirkens hovedetasje og gudstjenesterom er det et mangfold av aktiviteter i kirkens underetasje, som er meget velegnet og godt utstyrt med tanke på møter, kafévirksomhet, formiddagstreff og ikke minst ungdomskvelder og ungdomsarbeid, som kanskje er menighetens fremste satsingsområde. Lokalet har blant annet multimediautstyr med storskjerm, tv-spill, datamaskiner med Internett og et flott kjøkken. Menighetens barnekor øver også i Skarbøvik kirke, i tillegg til enkelte lag og foreninger som av og til leier lokalet til sin virksomhet.

Ålesund menighet er også nær knyttet til menighetspleien, som er et diakonalt samarbeidstiltak mellom bymenighetene Ålesund og Volsdalen.

Ålesund menighet har en sokneprest/prost, kapellan I, diakon, kantor og kirketjener i full stilling, i tillegg til daglig leder (50 %) og kontorsekretær (50 %). En prostiprest er også til-

knyttet menigheten. Det er gode kontorforhold midt i Ålesund sentrum.

I 2002 var det 141 dåp og 87 gravferder i Ålesund menighet. Sokneprest, kapellan I og prostiprest fordeler tjenesteuker likt mellom seg. Prostipresten har regelmessig gudstjenester. Kapellan I er vanligvis vikar for prosten når denne er fraværende.

Kapellan I har ansvaret for barne- og ungdoms-/konfirmantarbeidet. Det er blitt bygget opp et ungdomsarbeid som er mye knyttet til konfirmantarbeidet (1 år er det 70 konfirmanter og 30 unge ledere). I tillegg er det søndagsklubb og bibelgruppe for ungdom. Dette arbeidet har vært ledet av kapellan I. Samtidig er dette arbeidet blitt sterkt prioritert av Ålesund menighetsråd de siste par årene gjennom storsatsingen på underetasjen i Skarbøvik kirke. Vi ser derfor svært gjerne at den som blir tilsatt, har egenskaper som kan videreføre og utvikle dette ungdomsarbeidet.

Kapellan I har også ansvar for dåpsopplæringsplanen – både 4-, 7- og 11-årsfasene er godt utbygd. I tillegg er det godt samarbeid med skoler og barnehager. Tilsyn med fengselet i Ålesund ligger også til denne stillingen.

Kommunen er nøytral når det gjelder målform. Menigheten har bokmålsliturgi. I prostiet for øvrig brukes mest nynorsk.

Kommunikasjonsmessig er Ålesund menighet enkel å betjene. Alle deler av menigheten kan nås på om lag ti minutter med bil. De fleste begravelser skjer på krematoriet, som ligger omtrent seks km fra Ålesund sentrum.

Til stillingen hører kommunal tjenestebolig på ca 180 m². Den er en del av en vertikalt delt tomannsbolig og ligger vakkert til på Slinningsodden med utsikt over Sunnmørsalpene i syd og byen i nord. Det er mange unge familier og mange barn i området. I første etasje er det kontor, tre soverom, bad, toalett, vaske-rom, gang og bod. I andre etasje er det stue, kjøkken, to soverom, bad og gang. Varmepumpe er installert. Den som blir tilsatt, må finne seg i bestemmelser om leie og bruk, eventuelt også flytting av bolig.

Søkerer må opplyse om de kan bruke begge målformer. Kvinner oppfordres til å søke.

Stillingen lønnes etter hovedtariffavtalen i staten, stillingskode 1359 Kapellan I, lønstrinn 42-58. Innskudd i Statens Pensjonskasse.

Husleietrekk, skyssgodtgjørelse, telefongodtgjørelse, tilskudd til tjenestedrakt og tilskudd til fyringsutgifter etter statens satser. Den som blir tilsatt, må finne seg i endringer i tjenesteordning og instruks, også i eventuelle endringer som følger av ny tjenesteordning for proster.

Stillingen er også kunngjort på www.aetat.no og i Norsk Lysingsblad 06.01.04. Nærmere opplysninger kan fås hos Møre bispedømmeråd, tlf. 71 25 06 70, eller soknepresten i Ålesund, tlf. 70 10 17 60.

Søknad med CV, referanser og rettkjente kopier av vitnemål og attester sendes til Møre bispedømmeråd, Julsundvegen 13, 6412 Molde, innen 05.02.04.

Nidaros bispedømme

Kapellan i Frøya prestegjeld under Orkdal prosti i Nidaros bispedømme

Frøya prestegjeld ligger i øyriket mot storhavet vest for Trondheim. Det er ca. 4 100 innbyggere i prestegjeldet, som består av et sokn og er sammenfallende med Frøya kommune. Sletta og Hallaren kirker ligger på Fast-Frøya. De er 12 og 120 år gamle. Her er også Titran kapell. I Øyrekken ligger Froan, Mausund og Sula kapeller.

Menigheten betjenes av sokneprest og kapellan. Det er organist og kirkeverge i 100 % stilling, diakoniarbeider i 50 % stilling. Prestene har hvert sitt kontor i rådhuset. Sammen med kirkeverge og diakoniarbeider har de et større fellesrom til møter, konfirmantgrupper o.a. Arbeidsfordelingen følger tjenesteuker. Statistikk for 2002: 61 dåp, 16 vielser og 59 begravelser. Det er 112 forordnede gudstjenester i prestegjeldet.

Konfirmantundervisningen foregår i kirkekontoret for Fast-Frøya og på skolene for konfirmantene i Øyrekken. I 2003 var det 48 konfirmanter. I prestegjeldet er det barnegrupper/søndagsskoler, 3 barne/ten-kor, misjonsforeninger og musikklag. Menigheten har for 2003-2004 fått tildelt etåring fra KFUK/KFUM. Diakoniarbeideren jobber hovedsaklig med ungdomsdiakoni. Årlig arrangeres seniorkonfirmantleir (ledertrening) på prostinivå.

På Frøya er det en Pinsemenighet som menigheten markerer Bibeldagen sammen med.

På Frøya er det 1 videregående skole, 2 barne/ungdomsskoler i Øyrekken, 1 barne/ungdomsskole på Fast-Frøya og 3 barneskoler samt 7 barnehager og et sykehjem med ca. 50 senger på 4 avd.

Sang- og musikkliv har gode tradisjoner på Frøya. Det er kommunal musikk-skole og idrettslagene er aktive. Det er gode muligheter for friluftaktiviteter i spennende natur.

Tjenestebolig med boplikt.

Boligen er fra 1957 og ligger 9km fra kontor og 1km fra Sletta kirke. Den er på 3 plan: 1 soverom dusj/WC vaskerom og kjellerboder i sokkel et.; 2 stuer (15 og 27 m²), sommerstue, arbeidsrom og kjøkken i 1.etg.; 3 soverom, bad og WC i 2.etg. Det er en garasje/bod i huset og en stor frittstående garasje.

Målformen er bokmål. Søkere må opplyse om de behersker begge målformer.

Tilsetting skjer på de vilkår som til enhver tid gjelder og den som tilsettes må rette seg etter følgende;

- a) endringer i lover, tariffavtaler, reglement m.v. herunder spørsmål vedrørende tjenestebolig og husleie,
  - b) avgjørelser som kan influere på tjenestens gjøremål, tjenestedistrikt og bosted.
- Stillingen er plassert i kode 0922, ltr. 40-56. Pensjonsinnskudd. Skyssgodtgjøring.

Opplysninger om stillingen fås ved henvendelse til Nidaros bispedømmeråd på tlf 73 53 91 00

Søknader med CV, attester og referanser sendes Nidaros bispedømmeråd. Erkebispegården, 7013 Trondheim innen 13.februar 2004.

Sør-Hålogaland bispedømme

2. gangs utlysning

Kapellan i Fauske prestegjeld – Salten prosti i Sør-Hålogaland bispedømme

Ønsker du eller dere å komme nordover?

I forbindelse med svangerskapspermisjon er det ledig et ett års vikariat som kapellan i Fauske prestegjeld med store muligheter for fast tilsetting.

Fauske prestegjeld omfatter Fauske kom-

mune. Prestegjeldet har en samlet befolkning på ca. 10 000 og består av 3 sokn: Valnesfjord sokn (ca 2000), Fauske sokn (ca 7000) og Sulitjelma sokn (900).

Prestegjeldet har tre kirker: Fauske kirke, Valnesfjord kirke og Sulitjelma kirke. Fauske kirke har i dag gudstjeneste hver søndag, de to andre kirkene annen hver søndag.

Prestegjeldet betjenes av tre prester (soknepresten er også prost), kateket, to organister, kontorfullmektig. Det er også prostipreststilling med sete i Fauske. Dessuten er det kirkeverge i full stilling med kontorfullmektig i 75 % stilling. Det er gode preste- og menighetskontorer i Menighetssenteret på Fauske. Fordeling av gudstjenester og kirkelige handlinger ordnes etter en fast oppsatt plan.

Kommunesenteret Fauske er et knutepunkt for buss- og togtrafikken i Nordland. Fra Fauske er det ca 60 km. til stiftshovedstaden Bodø, som er knutepunkt for fly- og båttrafikken i fylket.

Kapellan vil ha hovedansvar for det kirkelige arbeidet i Sulitjelma sogn, men vil også ha oppgaver i andre deler av prestegjeldet i henhold til oppsatt plan. Kapellan vil ha et særlig ansvar for konfirmant- og ungdomsarbeid i Fauske og Sulitjelma i samarbeid med kateketen.

Sulitjelmadalen går inn fra Saltenfjorden. Tettstedet ligger ved et av landets fineste fjellområder. Her er rike muligheter for jakt, fiske og friluftsliv året rundt. 10 km fra tettstedet ligger Jakobsbakken fjellsenter, et gammelt gruvesamfunn som nå eies av Nors Luthersk Misjonssamband.

Foruten noen småbedrifter er de viktigste arbeidsplassene i Sulitjelma: Skolen, Sulitjelma helse- og sosialsenter, Sulitjelma hotell og Salten Kraftsamband.

Kapellanen bor på Fauske. Boligen ligger i et etablert boligområde og er en moderne halvannen etasjes enebolig med full kjeller, bygd i 1985. Boligen har 155 m² boflate: I 1. etasje er det 3 soverom, bad (rehabilitert i 2002), toalett, kjøkken, gang og stue. I 2. etasje er det lavere takhøyde, og det er innredet ett større oppholdsrom og flere mindre boder / soverom. I deler av kjelleren er det innredet kjellerstue, vaskerom og boder. Garasje er bygd sammen med boligen. Tomta er i underkant av 1 mål, og med opparbeidet hage.

Prester med mindre enn 10 års tjenestetid

kan få tilbud om Arbeidsveiledning (ABV). Målformen er bokmål i skole og kirke.

Stillingen avlønnes som kapellan i st. kode 0922 ltr. 40–56. I tillegg kommer regulative godtgjøringer. Pensjonsinnskudd i Statens Pensjonskasse. Det forutsettes at egen bil benyttes i tjenesten. Skyssgodtgjørelse utbetales etter til Statens reiseregulativ.

Nærmere opplysninger om stillingen kan fås ved henvendelse til Fauske kirkekontor, v/ prost Lars Bernhard Ølberg tlf. 75 60 10 80 eller til Sør-Hålogaland bispedømmekontor tlf. 75 54 85 50.

Søknad med bekreftede kopier av vitnemål, attester, referanser m.v. må være kommet Sør-Hålogaland bispedømmeråd, Tolder Holmersvei 11, 8003 Bodø i hende innen: 06.02.04.

Se også Norsk Lysningsblad nr. 288, aetats nettsider samt vår hjemmeside under www.kirken.no

Sør-Hålogaland bispedømme

Kapellan i Nord-Rana prestegjeld i Indre-Helgeland prosti i Sør-Hålogaland bispedømme

Nord-Rana prestegjeld ligger i Rana kommune, som også omfatter Gruben og Mo prestegjeld. Mo er prostesete for Indre Helgeland. Rana kommune har vel 25.000 innbyggere. Kommunen har et differensiert arbeids- og næringsliv, med Nasjonalbiblioteket, Statens innkrevningssentral og Ergo Group (tidl. Posten SDS) og Mo Industripark som ledende foretak. Skoleverket er godt utbygd med grunn- og videregående skoler. På høgskolenivå er Høgskolen i Bodø (HiB) representert med sykepleiefag og økonomifag. Høgskolen i Nesna (HiNe), er bl.a. representert med IT-studier og det arbeides kontinuerlig for å øke studietilbudene på høgskolenivå i Rana.

Rana har ypperlige muligheter til friluftsliv i en rik og variert natur. Kulturlivet er mangfoldig og Nordland Teater har sitt sete i Mo i Rana. E-6 går gjennom Nord-Rana og det er gode fly- og tog forbindelser, bl.a. til Oslo, flere ganger daglig.

Nord-Rana prestegjeld er vidstrakt. Mot vest har prestegjeldet sin beliggenhet på nordsida av Ranfjorden. Her finner vi Sjøna sokn, som

grenser mot Nesna. De sentrale villa- og blokkområder vest og nord for Mo i Rana er det befolkningsmessige tyngdepunkt i prestegjeldet og utgjør Nord-Rana sokn. I Dunderlandsdalen som strekker seg fra Mo og nordøstover opp mot Saltfjellet, finner vi Røssvoll og Nevernes sokn. Prestegjeldet omfatter

9 skolekretser og består av 4 menigheter med hvert sitt menighetsråd og hver sine kirker og menighetslokaler.

Nord-Rana prestegjeld har vel 11.000 innbyggere hvorav omlag 10.500 er medlemmer av Den norske kirke. Medlemstallet fordeler seg slik på menighetene (2002): Nevernes 1104, Røssvoll 1013, Nord-Rana 7506, Sjøna 876. Hovedkirken, Ytteren kirke, er en moderne arbeidskirke fra 1977. Alle 4 menigheter har egne kirker og egnede menighetslokaler.

Prestegjeldet betjenes av sokneprest, 2 kapellaner, kateket, og diakon. Organist i full stilling er knyttet til Nord-Rana og Sjøna menigheter og kirkemusiker i 40 % stilling er knyttet til Nevernes og Røssvoll menigheter. Nord-Rana menighet har barnearbeider i deltidsstilling. Ytteren og Selfors kirke har 2 kirketjenere i fulle stillinger og kirketjenere i deltidsstillinger er knyttet til de øvrige kirkene. Til menighetskontoret i Ytteren kirke er tilsatt administrasjonsleder i full stilling.

De 3 prestene samles jevnlig til kollegasamtaler. Sammen med øvrige tilsatte i prestegjeldet møter prestene til ukentlige teammøter. Det stilles krav til evne og vilje til å arbeide i team med alle tilsatte og med de frivillige medarbeidere.

Rana kirkelige fellestråd har tilsatt kirkeverge og assisterende kirkeverge i fulle stillinger, samt kontormedarbeider. Det råder i Rana kommune utstrakt forståelse for kirkenes positive funksjon i samfunnet og kirken har gode arbeidsforhold.

I Rana kommune arbeider 7 menighetsprester og en sykehus- og institusjonsprest. Prestene møtes til ukentlige tekstgjennomganger og felles drøftelser.

Nord-Rana menighet har egen diakoniplan. Diakoniarbeidet i prestegjeldet ledes av diakonen i samarbeid med diakoniutvalgene i de 4 menighetene. Det arrangeres eldresamvær både i menighetslokalene og i institusjonene, som betjenes av menighetsprestene og institusjonspresten etter avtalt ansvarsfordeling.

Rana sykehus ligger i prestegjeldet og betjenes av egen prest, som også har ansvar for prestegjeldets to sykehjem.

Flere kirke- og misjonsforeninger drives i menighetene. Sjøna og Nord-Rana menigheter er engasjert i 4 forskjellige misjonsprosjekter, med tildels betydelig innsats og til stor inspirasjon for mange i menighet og lokalsamfunn.

Dåpsopplæringsarbeidet i prestegjeldet vil nå bli utviklet videre i samsvar med trosopplæringsreformen i Den norske kirke. Dette er et prioritert område for menighetene. Som del av dåpsopplæringen har Nord-Rana menighet lenge hatt barne- og familiearbeid som satsingsområde. Familiekor, «Lørdagsklubb» og «Tirsdagstreff» har betydelig oppslutning.

4-årsboka er godt innarbeidet overalt og utdeling av bibler til 4.- 5.-klassingene er praktiseres i flere av skolekretsene. Sjøna og Nord-Rana menigheter har egne barnehager som drives som stiftelser. Kontakten med skoler og barnehager i prestegjeldet er god.

Inneværende år har prestegjeldet 146 konfirmanter. Kateketen er undervisningsleder i prestegjeldet, men undervisningsansvaret i Nevernes, Røssvoll og Sjøna menigheter er delegert til de kapellaner som har hovedansvaret her. Samarbeidet med foreldrene er godt.

Nord-Rana prestegjeld har en folkekirkelig profil der vi søker å legge vekt på samarbeid med nærmiljøene i soknene.

Kapellanen gjør tjeneste etter «Tjenesteordning for menighetsprester» og i turnus med de øvrige prester i prestegjeldet. Kapellanen har eget kontor og er kirkebokfører for Nevernes og Røssvoll menigheter. Kontormedarbeider er her tilsatt 4 t/uke. Kapellanen vil få sitt hovedvirke i Nevernes og Røssvoll menigheter og har sete i Nevernes og Røssvoll menighetsråd. År 2003 var det for disse to menigheter samlet 23 dåp, 7 vigslar, 15 gravferder. Røssvoll har 22 forordnede gudstjenester, Nevernes 28. Konfirmasjonsundervisningen i Røssvoll og Nevernes menigheter foregår hovedsakelig i skoletida, på grunn av lange avstander. Inneværende år har disse menighetene sammen 32 konfirmanter, som alle går på Storforshei barne- og ungdomsskole. Kapellanen har undervisningsansvaret for konfirmantene her. Det er ønskelig at kapellanen engasjerer seg i å få i gang igjen barnearbeid på Storforshei.

Tettstedet Storforshei (ca. 900 innb.) som ligger ved E-6 23 km. nord for Mo i Rana sentrum, er bosted for kapellanen. Presteboligen er bygd i 1965 og har en sentral beliggenhet. Fra boligen er det kort gangavstand til barnehage, barne- og ungdomsskolen, post, butikk, tannlege, bensinstasjon. Samlet boligareal er 170 m². Boligen er i 2 etasjer uten kjeller. I 1. etg. er 143 m² fordelt på gang, kjøkken, vaske-rom, liten stue, toalett, stor, lys stue og bod. I 2. etg. er det 3 soverom, bad med toalett, 2 boder, tilsammen 27 m². Til boligen hører også garasje med kjeller for oppbevaring av matvarer. Boligen varmes opp med strøm og vedfyring og er holdt i god stand ved jevnlig vedlikehold. Om vinteren brøytes gårdsplassen.

Nybygget kontoravdeling (1999) ligger i tilbygg til boligen. Tilbygget har egen inngang og består av 2 kontorer, møterom med minikjøkken og HC-toalett.

For bruken av tjenestebolig svares husleie etter fradragsregulativets bestemmelser. Den som blir tilsatt må finne seg i de bestemmelser som er truffet om leie og bruk.

Nyudannet prest kan tilbys arbeidsveiledning over 2 år.

Bokmål nyttes i kirke og skole.

Skysstutgifter for tjenestereiser dekkes etter regning.

Stillingen lønnes etter Statens regulativ og er plassert i lønsspennet 40-56. Pensjonsinnskudd.

I tillegg kommer regulativmessige godtgjøringer.

For bruken av tjenestebolig svares husleie etter fradragsregulativets bestemmelser.

Den som tilsettes må finne seg i de bestemmelser som blir truffet om leie og bruk, eventuelt også flytting av bosted.

Nærmere opplysninger om stillingen kan fås ved henvendelse til soknepresten i Nord-Rana tlf. 75 15 80 20 og til Sør-Hålogaland bispedømmekontor tlf. 75 54 85 50.

Søknad med CV, referanser, bekreftede vitnemål og attester sendes Sør-Hålogaland bispedømmeråd, Tolder Holmersvg. 11, 8003 Bodø innen 06.02.04.

Se også NL nr. 5 den 07.01.04, Aetats nettsider samt vår hjemmeside under www.kirken.no.

Sør-Hålogaland bispedømme

3. gangs utlysning

Sokneprest i Værøy prestegjeld – Bodø domprosti i Sør-Hålogaland bispedømme

Værøy prestegjeld består av to sokn, som er identiske med de to ytterste kommunene i Lofoten, Værøy og Røst. Folketallet på Værøy er i underkant av 800 og på Røst rundt 700. Værøy sokn har to kirker: Gammelkirka (1799) er en pen trekirke og ligger på nordsiden av Værøy. Den er Lofotens eldste kirke og ble flyttet til Værøy fra Vågan i 1799. Nykirka (1939), som ligger på sørsiden av øya, er en flott murkirke og er soknets hovedkirke. Her er det et tilbygg med praktiske menighetslokaler. Begge kirkene er i god stand. Røst kirke (1900) er en vakker trekirke.

Prestegjeldet betjenes av sokneprest og kapellan. Soknepresten har sitt daglige arbeid i Værøy sokn, mens kapellanen, som bor på Røst, betjener Røst sokn. Ettersom Røst har egen prest og kommunikasjonene mellom øyene ikke er det beste, har soknepresten vanligvis bare fire gudstjenester på Røst hvert år.

Værøy er et fiskerisamfunn med spennende og flott natur, som gir gode friluftsmuligheter. Øya er 17km², og det er korte avstander og ingen båtreiser innen soknet. Værøy kommune har kombinert barne- og ungdomsskole og en kommunal barnehage. Her finnes et variert kulturliv og egen nærradio. Øya har også eget korps og et dyktig mannskor. Omtrent 10 % av befolkningen hører til i de to pinsemenighetene på øya. Forholdet til disse er godt.

Kirka utgjør et kultursentrum i bygda, og kor og korps bruker menighetslokalene når de øver. Soknet har stab med kirkeverge, menighetssekretær/klokker, kirkegårdsarbeider/organist og kirketjenere/rengjøringsassistent. Frivillige medarbeidere driver voksenalder, barnekor, søndagsskole og misjonsforeninger. Vi har også en KFUK-speidergruppe, men den er ikke aktiv for øyeblikket. Værøy omsorgssenter betjenes ukentlig av soknepresten. Siden folketallet er lavt, er også antall kirkelige handlinger og konfirmanter lavt. Dette gir soknepresten anledning til å ta egne initiativ. Konfirmantundervisningen holdes ukentlig på kveldstid fra september til mai.

Sokneprest, kirkeverge og menighetssekre-

tær har kontorer i kommunehuset med egen inngang. Kontorforholdene er meget gode, og det er praktisk utstyrt med data, telefaks, kopi-maskin og andre hjelpemidler. Nykirka ligger 0,5 km fra presteboligen, mens Gammelkirka ligger 4 km unna. Kommunikasjonen med fastlandet er bedret de siste årene. Værøy har daglig fergeavgang til Bodø, samt helikopter-rute til Bodø to ganger om dagen.

Presteboligen ligger pent til i bygdas sentrum med flott utsikt. Den er bygd i 1973 og framstår som et rommelig og praktisk hus. God standard. Sommeren 2003 blir det installert varmepumpe i huset. Huset har to etasjer og en grunnflate på 135m². I sokkeletasjen er det inngang, hall, vaskerom med dusj, wc, boder, hjemmekontor og garasje. I hovedetasjen er det stor stue med peis, spise/TV-stue, kjøkken, fire soverom, bad og WC. Det er en stor, barnevennlig hage rundt huset.

Prester med mindre enn 10 års tjenestetid kan få tilbud om Arbeidsveiledning (ABV).

Stillingen avlønnes som kapellan i st. kode 0930 ltr. 48-60. I tillegg kommer regulative godtgjøringer. Pensjonsinnskudd i Statens Pensjonskasse. Det forutsettes at egen bil benyttes i tjenesten. Skyssgodtgjørelse utbetales etter til Statens reiseregulativ.

Kvinner oppfordres til å søke.

Opplysninger om stillingen fås ved henvendelse til Sør-Hålogaland Bispedømmeråd, tlf. 755 48 550 eller til Domprosten i Bodø, Tor B. Jørgensen tlf. 755 19530.

Søknad med bekreftede kopier av vitnemål, attester, referanser m.v sendes til

Sør-Hålogaland bispedømmeråd, Tolder Holmers vei 11, 8003 Bodø innen 06.02.04.

Se også NL nr. 3 05.01.04, Aetats nettsider samt våre nettsider under www.kirken.no.

Nyhet fra Luther Forlag

Kjell Petter Dahl

NÅDEGAVER – KIRKENS GLEMTE RESSURSER?

Kr 148,-

Gjennom presten og OASE-lederen Kjell-Petter Dahls forkynnelse og sjelesorg har mange fått frimodighet til å ta imot og bruke nådegavene sine. Det er også hensikten med denne lille, men viktige, boken om de spontane nådegavene.

Kjell-Petter Dahl ønsker å gi veiledning og hjelp til kirkens tjenere og å oppmuntre alle kristne som lengter etter større åndelig frimodighet. Forfatteren kombinerer sunn bibelteologi og egne erfaringer på en måte som gjør boken både lærerik og lettlest.

Luther Forlag

Besøk oss på: www.lutherforlag.no

Den norske Kirkes Presteforening arrangerer i samarbeid med godkjente kurssteder
PASTORAL – KLINISK UTDANNING, 11 UKER VÅREN 2005.
SAMT KURS MED UTVIDET TIDSRAMME 2004/05.

Utdannelsen retter seg spesielt mot prester og diakoner, og men også andre kirkelige medarbeidere kan søke. Formålet er pastoral fordypning rettet mot sjelesorgfaglig kunnskaps- og ferdighetstillegg. Programmet tilsikter balanse mellom teoretisk, praktisk og prosessmessig læring, med refleksjon og veiledning, individuelt og i gruppe som sentrale elementer.

LOVISENBERG DIAKONALE SYKEHUS, OSLO

3. JANUAR – 19. MARS 2005

Kursleder: Hovedprest Kirsti Mosvold, g.k. veileder i PKU.
 Bolig: Rimelig hybel på stedet.
 Adresse: LDS, 0440 OSLO
 For mer informasjon: Kirsti Mosvold, t. 23 22 50 00. E-post: kirsti.mosvold@lds.no

INSTITUTT FOR SJELESORG, MODUM BAD

3. JANUAR – 19. MARS 2005

Praksissted: Modum Bads Nervesanatorium.
 Kursleder: Sykehusprest Inger Ma Bjønnes, g.k. veilederkandidat i PKU, under veiledning av Per Frick Høydal, g.k. veileder i PKU.
 Bolig: Rimelig hybel på stedet.
 Adresse: Institutt for sjelesorg, Modum Bad, 3370 Vikersund.
 For mer informasjon: Inger Ma Bjønnes, t. 32 78 97 00.

SYKEHUSET BUSKERUD HF

3. JANUAR TIL 19. MARS 2005

Kursleder: Led. sykehusprest Tor Trydal, g.k. veileder i PKU.
 Bolig: Mulighet for hybel stedet.
 Adresse: Sykehuset Buskerud HF, 3004 Drammen
 For mer informasjon: Tor Trydal, t. 32 80 30 39 / 00. E-post: tor.trydal@sb-hf.no

VEST-AGDER KLINIKKENE – KRISTIANSAND

NB: UTVIDET TIDSRAMME

Kursleder: Kjetil Hauge, g.k. veileder i PKU.
 Tid: 28 dager, vesentlig mandager fra 13. september 2004 til primo mai 2005.
 Adresse: Kongsgård allè 71, 4632 Kristiansand
 For mer informasjon: Kjetil Hauge, t. 909 85 163. E-post: kjhaug@start.no

FOR ALLE KURS GJELDER:

Søknadsfrist: 15. mars 2004. Søknad sendes tjenestevei til Presteforeningen.
 Kostnad: kr. 12 000.– pluss evt. hybel.
 Gebyr: kr. 1 000.– til Presteforeningen for ikke-medlemmer.

For prester inngår PKU som element 1 og 2 i SPP-planen. Godkjent søknadsskjema og evt. nærmere informasjon fås ved henvendelse direkte til utdannelsesstedene eller Den norske kirkes presteforening, Boks 7068 Majorstua, N- 0306 Oslo.

DET TEOLOGISKE MENIGHETSFÅK.
BIBLIOTEKET
PB 5144 MAJORSTUEN
0302 OSLO

Menighetsfakultetet

Luthersk kirketidende
MF Ti Lu
2004 Årg. 139 Nr 2

H04000099

UTKOMMER annenhver uke på Luther Forlag og redigeres av vel Nordhaug, professor Vidar L. Haanes, sokneprest Jan Otto Myrseth og instituttprest Berit Okkenhaug. «Fra bokfronten» redigeres av kapellan Morten Erik Stensberg. e-post: tangenmenighet@sensewave.com

REDAKSJON

Luthersk Kirketidende, Postboks 5144 Majorstua, 0302 Oslo.
Red. sekr.: Cand.philol. Ellen Merete Wilkens Finnseth.
Tlf. 22 46 79 70 (kontortid fredag kl. 9.30–13.30)
e-post: redaksjon.lk@lutherforlag.no

LESERINNLEGG til Luthersk Kirketidende mottas med takk, og kan sendes til ovenstående e-post adresse, eller evt. pr. post til redaksjonen.

ABONNEMENT, ADRESSEENDRING O.L.:

OBS! Ny kontakt! Lutherske Kirketidende v/Björg Gjelsvik,
Bok og media AS Grensen 15 0159 OSLO.
Tlf. 22 00 87 70. Fax. 22 00 87 71.
e-post: bjorg.gjelsvik@bokogmedia.no

Pris kr. 490,- pr. år for Norge. Utlandet kr. 550,- pr. år.
OBS! Nytt Kontonummer: 3000.14.73669

ANNONSEPRISER

Det er muligheter for følgende 6 annonsemuligheter i LK:

1. 1/2 kvartside (Høyde 42 mm, bredde 61 mm) kr 375,- +moms
2. Kvartside (Høyde 42 mm, bredde 127 mm) kr. 615,- +moms
3. Halvside (Høyde 177 mm, bredde 61 mm) kr. 1090,- +moms
4. Halvside (Høyde 85 mm, bredde 127 mm) kr. 1090,- +moms
5. 3/4 side (Høyde 130 mm, bredde 127 mm) kr 1700,- +moms
6. Helseide (Høyde 177 mm, bredde 127 mm) kr. 1940,- +moms

ISSN 0332-5431

Aktuelt fra Luther Forlag

Lena Bergström

Å GI PLESS TIL EN ANNEN

Om åndelighet, foreldrerollen og hverdagslivet

Gjenkjennelig, treffsikkert – og ikke uten glimt i øyet – om tidsklemme, tilstrekkelighet, trøtthet og dårlig samvittighet. Men først og fremst en bok som setter oss på sporet av en åndelighet som får plass i livet slik det er.

Kr 198,-

Luther Forlag

Besøk oss på: www.lutherforlag.no